

U S T A W A

z dnia

o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady funkcjonowania górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015, w tym:

- 1) zasady restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych;
- 2) zasady likwidacji kopalń;
- 3) zasady wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, zwanego dalej „ekwiwalentem pieniężnym”, rent wyrównawczych, wydawania bezpłatnego węgla w naturze, a także wypłaty zaległych wynagrodzeń;
- 4) warunki uzyskania dofinansowania na inwestycje początkowe;
- 5) zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego;
- 6) szczególne uprawnienia gmin górniczych;
- 7) działania wspierające czyste technologie węglowe oraz monitoring funkcjonowania górnictwa;
- 8) źródła finansowania zadań określonych w ustawie.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) przedsiębiorstwo górnicze:

- a) spółkę węglową – jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, która prowadzi wydobycie węgla kamiennego na podstawie koncesji lub która prowadzi likwidację zakładu górniczego oraz działania polikwidacyjne na terenach górniczych,
 - b) spółkę, w której akcje albo udziały Skarbu Państwa albo spółek węglowych przekraczają 50% wartości kapitału zakładowego, prowadzącą wydobycie węgla kamiennego na podstawie koncesji albo która prowadzi likwidację zakładu górniczego, działania polikwidacyjne na terenach górniczych, albo zabezpiecza kopalnie przed zagrożeniami wodnymi, gazowymi oraz pożarowymi po zakończeniu likwidacji kopalni,
 - c) spółkę zależną lub współzależną w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.¹⁾) od spółki w której Skarb Państwa posiada akcje lub udziały, prowadzącą wydobycie węgla kamiennego na podstawie koncesji;
- 2) kopalnia – wyodrębnioną jednostkę organizacyjną przedsiębiorstwa górniczego prowadzącą zakład górniczy;
 - 3) zakład górniczy – służący wydobywaniu węgla kamiennego zakład górniczy w rozumieniu art. 6 pkt 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.²⁾);
 - 4) gmina górnicza – gminę, na której terenie jest:
 - a) wykonywana albo była wykonywana po dniu 14 stycznia 1999 r. działalność gospodarcza objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane lub było obowiązane po tym dniu uiszczać opłatę eksploatacyjną,

o której mowa w art. 84 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. –
Prawo geologiczne i górnictwo,

- b) zlokalizowany albo był zlokalizowany po dniu 14 stycznia 1999 r. zakład górniczy albo część tego zakładu.

Art. 3. Minister właściwy do spraw gospodarki ogłosi, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz gmin górniczych.

Rozdział 2

Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw górniczych

Art. 4. 1. Zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych powstałe do dnia 30 września 2003 r. wraz z odsetkami z tytułu składek:

- 1) emerytalnych,
 - 2) na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego,
 - 3) na ubezpieczenie zdrowotne
- pozostałe do spłaty według stanu na dzień wejścia w życie ustawy, podlegają restrukturyzacji, na zasadach określonych w ust. 2.

2. Przedsiębiorstwo górnicze dokonuje spłaty zobowiązań, o których mowa w ust.1, do dnia 31 grudnia 2013 r. w równych ratach miesięcznych. W przypadku niedokonania płatności w dwóch kolejnych ratach miesięcznych, zobowiązania te stają się natychmiast wymagalne.

Art. 5. W okresie spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 4 ust. 1, nie nalicza się odsetek oraz nie stosuje się przepisów art. 57 § 1-4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.³⁾).

Rozdział 3

Likwidacja kopalń

Art. 6. 1. Likwidacja kopalni polega na zaprzestaniu wydobycia węgla kamiennego i likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

2. Właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego podejmuje decyzję o likwidacji kopalni, określając:

- 1) zakres likwidacji kopalni;
- 2) termin rozpoczęcia likwidacji kopalni;
- 3) termin zakończenia wydobycia węgla kamiennego;
- 4) termin zakończenia likwidacji kopalni;
- 5) osobę likwidatora.

3. Do likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części oraz zadań wykonywanych po zakończeniu jego likwidacji stosuje się przepisy prawa geologicznego i górniczego.

4. Zakres likwidacji kopalni określa przedsiębiorstwo górnicze w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego.

Art. 7. 1. W przypadku podjęcia decyzji o likwidacji kopalni, likwidator, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 5, opracowuje program przemieszczeń pracowników likwidowanej kopalni, zwany dalej „programem przemieszczeń”, nie później niż na 60 dni przed dniem zakończenia wydobycia węgla kamiennego w tej kopalni.

2. Program przemieszczeń, po zaopiniowaniu przez zakładowe organizacje związkowe działające u pracodawcy oraz przez wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której jest zlokalizowana kopalnia, zatwierdza właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego. Opinie te należy przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania programu przemieszczeń.

3. W przypadku nieprzekazania opinii, o których mowa w ust. 2, program przemieszczeń obowiązuje po upływie 15 dni od dnia, w którym upłynął termin ich przekazania.

Art. 8. 1. Przedsiębiorstwo górnicze, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni, wykonuje te czynności z dotacji oraz innych źródeł finansowania, jeżeli likwidację tej kopalni rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r.

2. Zadania związane z naprawianiem szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, z wyłączeniem szkód powstałych w środowisku, są finansowane z dotacji budżetowej.

3. Zadania związane z naprawianiem szkód powstałych w środowisku, wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w formie dotacji, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.⁴⁾).

4. W przypadku gdy likwidację kopalni rozpoczęto po dniu 31 grudnia 2006 r., przedsiębiorstwo górnicze finansuje likwidację kopalni z funduszu likwidacji zakładu górniczego w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powsta-

łych w wyniku reaktywacji starych zrobów i działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń,

- 2) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej,
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej
– biorąc pod uwagę zadania wykonywane w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni.

Art. 9. 1. Zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, wykonuje spółka wydzielona z przedsiębiorstwa górniczego realizującego te zadania w dniu wejścia w życie ustawy. Zadania te są finansowane z dotacji budżetowej oraz środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są finansowane z:

- 1) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w formie dotacji – do wysokości 10%,
- 2) dotacji budżetowej – do wysokości 90%
– kosztów związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji.

3. Finansowanie zadań, o których mowa w ust. 1, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w części przeznaczonych na górnictwo odbywa się na zasadach i trybie określonych w ustawie, o której mowa w art. 8 ust. 3.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonych na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed za-

grożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni,

- 2) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej,
 - 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej
- biorąc pod uwagę zapewnienie bezpieczeństwa kopalni oraz upraszczanie systemu odwadniania.

Art. 10. Przedsiębiorstwo górnicze, które nabyło likwidowaną kopalnię przed dniem 1 stycznia 2007 r. oraz spółkę, o której mowa w art. 9 ust. 1, zwalnia się z obowiązku zapłaty bieżących wpłat wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłat i kar wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w części dotyczącej tych funduszy, z wyjątkiem opłat i kar stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Rozdział 4

Zasady wypłacania ekwiwalentu pieniężnego, rent wyrównawczych, wydawania bezpłatnego węgla w naturze, a także wypłaty zaległych wynagrodzeń

Art. 11. 1. Byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007r., uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał emeryturę lub rentę przed tym dniem, jest wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „ZUS”, oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Pracownikowi kopalni likwidowanej wchodzącej w skład przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1, albo pracownikowi kopalni likwidowanej, której składniki majątkowe zostały wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1, który uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r., jest wypłacany przez ZUS, oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny.

3. Warunkiem otrzymania ekwiwalentu pieniężnego przez osobę, o której mowa w ust. 1 i 2, jest przedłożenie pracodawcy pisemnego oświadczenia o rezygnacji z uprawnienia do pobierania bezpłatnego węgla w naturze.

4. Ekwiwalent pieniężny może otrzymać także osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy, oprócz renty przyznanej na czas określony, pobierała ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS, której po upływie okresu, na jaki rentę przyznano, przywrócono prawo do pobierania renty.

5. Byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał rentę przed dniem wejścia w życie ustawy i który po dniu 31 grudnia 2006 r. uzyska emeryturę, jest wypłacany przez ZUS, oprócz emerytury, ekwiwalent pieniężny.

6. W przypadku gdy uprawnienie do bezpłatnego węgla wynika z górniczej renty rodzinnej – wszystkim osobom do niej uprawnionym przysługuje łącznie jeden ekwiwalent pieniężny. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent pieniężny ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.

7. Ekwiwalent pieniężny przysługuje również osobie, która po dniu wejścia w życie ustawy uzyska prawo do renty rodzinnej po emerycie lub renciście, który pobierał ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS.

8. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego stanowi iloczyn ilości węgla objętego uprawnieniem, która nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie i przeciętnej średniorocznej ceny zbytu węgla, o której mowa w ust. 9.

9. Minister właściwy do spraw gospodarki, w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, ustala i ogłasza w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, przeciętną średnioroczną cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II, z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent pieniężny ma być wypłacany, skorygowaną o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok planowany.

10. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany przez ZUS z dotacji budżetowej.

Art. 12. 1. Przedsiębiorstwo górnicze wydaje bezpłatny węgiel w naturze, który jest finansowany z dotacji budżetowej, uprawnionemu do jego otrzymania:

- 1) byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r.;
- 2) pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, który uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r.;
- 3) pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., której składniki majątkowe zostały wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1, który uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r.

2. Ilość pobieranego bezpłatnego węgla w naturze nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie.

Art. 13. Pracownikom lub byłym pracownikom, o których mowa w art. 12 ust. 1, jest wypłacana przez likwidatora, syndyka masy upadłości albo przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 15, z dotacji budżetowej renta wyrównawcza przyznana na podstawie prawomocnego wyroku sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między kopalnią a pracownikiem lub byłym pracownikiem.

Art. 14. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie

ekwiwalentu pieniężnego, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych,

- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej,
 - 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej
- biorąc pod uwagę rodzaje uprawnień, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.

Art. 15. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa górniczego albo podjęcia decyzji o jego likwidacji, obowiązek wypłaty rent wyrównawczych oraz wydawania bezpłatnego węgla w naturze przejmuje przedsiębiorstwo górniczne wskazane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wskazuje, w drodze rozporządzenia, przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę możliwość sprawnej realizacji obowiązku nałożonego na to przedsiębiorstwo.

Art. 16. 1. Byłym pracownikom przedsiębiorstw górnicznych postawionych w stan likwidacji albo upadłości, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy przebywali na świadczeniu aktywizującym, będą wypłacane do dnia 31 grudnia 2008 r., z dotacji budżetowej, zaległe wynagrodzenia z tytułu nagrody jubileuszowej, nagrody z okazji „Dnia Górnika”, odprawy wynikającej z ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 980, z późn. zm.⁵⁾) oraz dodatkowej nagrody rocznej wynikającej z przepisów określających szczególne przywileje dla pracowników górnictwa – Karta górnika, w wysokości określonej w prawomocnych wyrokach sądu.

2. Zaległe wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1, będą wypłacane przez przedsiębiorstwo górniczne wskazane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki wskaże, w drodze rozporządzenia, przedsiębiorstwo górniczne, o którym mowa w ust. 2, biorąc pod

uwagę możliwość sprawnej realizacji obowiązku nałożonego na to przedsiębiorstwo.

Rozdział 5

Warunki uzyskania dofinansowania na inwestycje początkowe

Art. 17. 1. Przedsiębiorstwo górnicze może otrzymać z dotacji budżetowej dofinansowanie do inwestycji początkowej, na zasadach określonych w art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego (Dz.Urz. L 205 z dnia 02.08.2002 r., Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, str. 170).

2. Wysokość dofinansowania, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 30% ogółu kosztów projektu inwestycyjnego.

3. Przedsiębiorstwo górnicze sporządza plany: operacyjny i finansowy, mające na celu wykazanie, że pomoc finansowa dla projektu inwestycyjnego zapewni efektywność ekonomiczną inwestycji początkowej. Plany te stanowią podstawę dla przedsiębiorstwa górniczego do wystąpienia do ministra właściwego do spraw gospodarki o dofinansowanie projektu inwestycyjnego z dotacji budżetowej.

4. Środki dotacji budżetowej na dofinansowanie projektu inwestycyjnego przekazuje się do dnia 31 grudnia 2010 r.

Art. 18. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na dofinansowanie do inwestycji początkowych,
- 2) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej,
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej

- biorąc pod uwagę celowość i efektywność przedsięwzięć inwestycyjnych.

Rozdział 6

Zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego

Art. 19. 1. Kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa określone w art. 2 pkt 5 i 6 oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.⁶⁾) w odniesieniu do przedsiębiorstw górniczych, z wyjątkiem Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A., a także w odniesieniu do „Węglokoks” S.A. w Katowicach, CZW „Węglorzbyt” S.A. w Katowicach, wykonuje do dnia 31 grudnia 2015 r. minister właściwy do spraw gospodarki.

2. Prywatyzacji przedsiębiorstw górniczych dokonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

3. Do prywatyzacji Kompanii Węglowej S.A. stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.⁷⁾).

Art. 20. 1. Pracownikom przedsiębiorstwa górniczego, które dokonało zbycia przedsiębiorstwa na rzecz Kompanii Węglowej S.A., przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia akcji Kompanii Węglowej S.A., na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 19 ust. 3, z chwilą jej prywatyzacji.

2. Liczbę akcji przeznaczonych dla pracowników, o których mowa w ust. 1, określa się według stanu na dzień 31 stycznia 2003 r.

Art. 21. 1. Przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane, do dnia 31 grudnia 2015 r., nie zatrudniać nowych pracowników na powierzchni, z wyjątkiem pracowników do pracy w zakładach przeróbki mechanicznej węgla, w zakresie niezbędnym do bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, o ile nie skorzystali z uprawnień, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia

26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1112, z późn. zm.⁸⁾) oraz uprawnień, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z 2005 r. Nr 150, poz. 1250, z 2006 r. Nr 249, poz. 1835 oraz z 2007 r. Nr 36, poz. 227).

2. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych prawidłowym funkcjonowaniem przedsiębiorstwa górniczego, dopuszcza się możliwość zatrudnienia pracowników na powierzchni, innych niż określonych w ust. 1, za zgodą rady nadzorczej przedsiębiorstwa górniczego.

Rozdział 7

Szczególne uprawnienia gmin górniczych

Art. 22. W latach 2008-2011 gminę górniczą zwalnia się z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego.

Art. 23. 1. Przedsiębiorstwo górnicze może dokonać darowizny mienia na rzecz gminy górniczej albo spółdzielni mieszkaniowej, za ich zgodą, na cele związane z realizacją urządzeń infrastruktury technicznej lub innych celów publicznych, a także w celu pobudzenia aktywności gospodarczej w gminie górniczej.

2. Przedsiębiorstwo górnicze może pomniejszyć kapitał zapasowy o wartość księgową netto przekazanego mienia.

3. Czynność prawna, o której mowa w ust. 1, nie wymaga zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, o której mowa w art. 5a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.

Rozdział 8

Działania wspierające czyste technologie węglowe oraz monitoring funkcjonowania górnictwa

Art. 24. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki wspiera działania wdrażające czyste technologie wykorzystywania węgla kamiennego.

2. W celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki może zlecić opracowanie studium wykonalności projektu instalacji do produkcji paliw gazowych i płynnych z węgla kamiennego.

Art. 25. 1. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., zwana dalej „Agencją”, prowadzi monitoring i wykonuje, na zlecenie ministra właściwego do spraw gospodarki, zadania związane z funkcjonowaniem górnictwa węgla kamiennego, dotyczące w szczególności:

- 1) sposobu wykorzystania dotacji oraz udzielanej pomocy publicznej;
- 2) procesu likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń i naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym;
- 3) zmian stanu zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego;
- 4) monitorowania sprzedaży węgla przez producentów, z wyodrębnieniem ilości, parametrów jakościowych, ceny węgla oraz wyników ekonomiczno-finansowych;
- 5) cen węgla kamiennego u producentów krajowych oraz cen węgla importowanego;

- 6) przygotowania dokumentacji w celu notyfikacji Komisji Europejskiej pomocy publicznej dla sektora górnictwa węgla kamiennego;
- 7) archiwizowania i przechowywania dokumentacji osobowej oraz płacowej przedsiębiorstw górniczych i przedsiębiorstw robót górniczych postawionych w stan likwidacji lub upadłości;
- 8) prowadzenia bazy danych o firmach usługowych wykonujących podziemne prace górnicze w kopalniach.

2. Realizując zadania, o których mowa w ust. 1, Agencja może zlecać wykonanie poszczególnych czynności specjalistom lub podmiotom zatrudniającym pracowników posiadających wiedzę i odpowiednie doświadczenie, niezbędne do wykonywania tych czynności.

Rozdział 9

Źródła finansowania zadań określonych w ustawie

Art. 26. 1. W każdym roku budżetowym Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w projekcie ustawy budżetowej określi wysokość dotacji na finansowanie:

- 1) zadań dotyczących likwidacji kopalń oraz działań wykonywanych po zakończeniu całkowitej likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych, o których mowa w art. 8 ust. 1;
- 2) zadań dotyczących zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych, o których mowa w art. 8 ust. 1 oraz w art. 9 ust. 1;

- 3) naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów;
- 4) aż do wygaśnięcia:
 - a) ekwiwalentu pieniężnego przysługującego emerytom i rencistom z kopalń, o których mowa w art. 11, wypłacanych przez ZUS,
 - b) kosztów obsługi wypłat ekwiwalentów, o których mowa w lit. a;
- 5) roszczeń pracowniczych, w tym z tytułu rent wyrównawczych oraz uprawnień do bezpłatnego węgla dla emerytów i rencistów z kopalń, o których mowa w art. 12 i 13;
- 6) świadczeń, o których mowa w art. 16, do dnia 31 grudnia 2008 r.;
- 7) studium wykonalności projektu instalacji do produkcji paliw gazowych i płynnych z węgla kamiennego;
- 8) monitoringu procesów związanych z funkcjonowaniem górnictwa węgla kamiennego oraz innych czynności zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki dotyczących restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

2. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, może określić w projekcie ustawy budżetowej wysokość dotacji przeznaczonej na dofinansowanie inwestycji początkowej, o której mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego, w przypadku spełnienia przez przedsiębiorstwo górnicze warunków określonych w tym rozporządzeniu.

3. Dysponentem dotacji, o której mowa w ust. 1 i 2, jest minister właściwy do spraw gospodarki.

4. Podstawą przyznania dotacji na realizację zadań określonych w ustawie jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw gospodarki a właściwym przedsiębiorstwem górniczym albo umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw gospodarki a przedsiębiorstwem realizującym zadania określone w ustawie.

5. Podstawą realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 4, jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw gospodarki a ZUS.

6. Dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu państwa w trybie określonym w przepisach o finansach publicznych.

Art. 27. W każdym roku budżetowym, minister właściwy do spraw środowiska zabezpieczy w rocznym planie finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej środki na finansowanie zadań, o których mowa w art. 8 ust. 3 oraz w art. 9 ust. 1, zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 8 ust. 3.

Rozdział 10

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 28. Przepisy art. 11, art. 26 ust. 1 pkt 4 i ust. 5 oraz przepisy wydane na podstawie art. 14 stosuje się do ekwiwalentów pieniężnych przyznanych i wypłacanych przez ZUS na podstawie ustaw wymienionych w art. 21 ust. 1.

Art. 29. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 i art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006, zachowują moc, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 30. Traci moc ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037,

z 2005 r. Nr 150, poz. 1250, z 2006 r. Nr 249, poz. 1835 oraz z 2007 r. Nr 36, poz. 227).

Art. 31. Ustawa obowiązuje do dnia 31 grudnia 2015 r.

Art. 32. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

-
- 1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540.
 - 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556.
 - 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199 z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635 oraz z 2007 r. Nr 105, poz. 721, Nr 112, poz. 769 i Nr 120, poz. 818.
 - 4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1832, Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 75, poz. 493 i Nr 88, poz. 587.
 - 5) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 135, poz. 1146 i Nr 200, poz. 167 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844.
 - 6) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r., Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26, z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 240, poz. 2055, z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Nr 123, poz. 1291, Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721.
 - 7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703 i 2722, z 2005 r. Nr 167, poz. 1400, Nr 169, poz. 1418, Nr 178, poz. 1479 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721 i Nr 208, poz. 1532.
 - 8) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 41 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 216, poz. 1826 i Nr 238, poz. 2020 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844.

U Z A S A D N I E N I E

Przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 regulujące zasady:

- restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
- restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
- likwidacji kopalń węgla kamiennego,
- restrukturyzacji organizacyjnej w górnictwie węgla kamiennego

w znacznej części utraciły moc prawną z dniem 1 stycznia 2007 r.

Również podstawowe zasady restrukturyzacji tego sektora przedstawione w programie „Restrukturyzacja górnictwa węgla kamiennego w latach 2004-2006 oraz strategia na lata 2007-2010” określono do końca 2006 r.

Z powyższych względów, opracowano projekt strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015.

Realizacja określonych w ww. strategii działań powoduje konieczność przyjęcia niezbędnych instrumentów prawnych umożliwiających wdrożenie tych działań.

Niniejszy projekt ustawy stanowi podstawy prawne do realizacji strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015, a także umożliwia kontynuację zadań narzuconych wcześniejszymi uregulowaniami prawnymi z zakresu restrukturyzacji branży górnictwa węgla kamiennego, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

W związku z przedłużeniem okresu obowiązywania części przepisów ww. ustawy do końca 2007 r. czasokres działań obejmuje lata 2008-2015 i dotyczy:

- zasad restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
- zasad likwidacji kopalń,

- zasad wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, rent wyrównawczych, a także wydawania bezpłatnego węgla w naturze,
- warunków uzyskania dofinansowania na inwestycje początkowe,
- zasad sprawowania nadzoru właścicielskiego,
- szczególnych uprawnień gmin górniczych,
- nowych technologii wykorzystania węgla oraz monitoring funkcjonowania górnictwa,
- źródeł finansowania zadań określonych w ustawie.

W rozdziale 1 projektu ustawy zawarto przepisy ogólne, tj. zakres ustawy oraz definicję pojęć używanych w ustawie.

W ramach rozdziału, w art. 1 określono kierunki restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego oraz czasokres jej obowiązywania tj. lata 2008-2015.

W art. 2 zdefiniowano na potrzeby projektowanej ustawy podstawowe pojęcia niezbędne do zakreślenia prawidłowego zakresu podmiotowego i przedmiotowego ustawy, w tym: definicję przedsiębiorstwa górniczego, kopalni, zakładu górniczego, gminy górniczej.

W stosunku do poprzedniej ustawy w art. 2 pkt 1 lit. c poszerzono katalog podmiotów objętych przepisami projektowanej ustawy o spółkę zależną oraz współzależną. I tak przez spółkę zależną rozumiana jest spółka handlowa, która kontrolowana jest przez spółkę dominującą (spółka dominująca m.in. posiada bezpośrednio lub pośrednio przez udziały większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym innej spółki zależnej, także na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu, wykonującymi swoje prawa głosu zgodnie z wolą spółki dominującej, lub uprawnioną jako udziałowcem do powoływania albo odwoływania większości członków organów zarządzających lub nadzorczych innej spółki zależnej).

Natomiast spółka współzależna jest to spółka handlowa, która jest współkontrolowana przez spółkę dominującą lub znaczącego inwestora i innych udziałow-

ców lub wspólników na podstawie statutu, umowy spółki lub umowy zawartej na okres dłuższy niż rok.

W art. 3 tego rozdziału zawarto upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia wykazu gmin górniczych objętych przepisami rozdziału 7 ustawy mogących korzystać ze zwolnień z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego.

W rozdziale 2 projektu ustawy określono zasady restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych w latach 2008-2015.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006, w górnictwie węgla kamiennego są restrukturyzowane (rozłożenie na raty do 2010 r.) zobowiązania wobec ZUS z tytułu składek emerytalnych, składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne. Zobowiązania dotyczą wyłącznie Kompanii Węglowej S.A., Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. Pozostałe przedsiębiorstwa górnicze już uregulowały te zobowiązania.

Pozostała łączna do spłaty na dzień 1 stycznia 2008 r. przez wymienione Spółki kwota zobowiązań wyniesie łącznie 1 409,0 mln zł, z czego 96,0% dotyczy Kompanii Węglowej S.A. Spłata zobowiązań według dotychczasowych przepisów ww. ustawy w latach 2008-2010 przebiegać powinna w równych ratach po 469,7 mln zł rocznie.

Proponowane przepisy w art. 4 ust. 1 i 2 niniejszej ustawy zakładają wydłużenie okresu spłaty odroczonego zobowiązania w równych ratach od 2008 r. do końca 2013 r. Roczna spłata zobowiązań w latach 2008-2013 będzie wynosić po 234,8 mln zł.

Zmiana sposobu spłaty odroczonego zobowiązania poprzez wydłużenie okresu spłaty do 2013 r. jest szczególnie istotna dla Kompanii Węglowej S.A. w warunkach pogarszającej się koniunktury na węgiel kamienny na rynkach światowych.

Kompania Węglowa S.A. prowadzi działania restrukturyzacyjne we wszystkich obszarach działalności, efektem których ma być uzyskanie silnej pozycji tej jed-

nostki na rynku. Konieczność spłaty zobowiązań przejętych od spółek węglowych powoduje, że skutki tych działań są pomniejszane. Brak dokapitalizowania skutkuje wzrostem kosztów bieżącej działalności i koniecznością korzystania z kredytów bankowych, co wpływa na pogorszenie wyników i wskaźników ekonomiczno-finansowych.

Wydłużenie spłaty zobowiązań do 2013 r. ma na celu zmniejszenie skutków niezrealizowania zakładanego w programie dokapitalizowania Kompanii Węglowej S.A.

W art. 4 ust. 2 przyjęto zastrzeżenie, że w przypadku braku płatności dwóch kolejnych miesięcznych rat spłaty zobowiązań, o których mowa w ust. 1, zobowiązania te stają się natychmiast wymagalne. Takie rozwiązanie było zawarte również w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

W art. 5 zawarto przepis o nienaliczaniu odsetek za zwłokę od zobowiązań objętych ratalną spłatą. Ponadto uwzględniono niestosowanie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (art. 57 § 1-4) w zakresie ustalania wysokości opłaty prolongacyjnej, określanej w przypadku rozłożenia zaległości na raty. Ustalenie opłaty prolongacyjnej przy ratalnej spłacie wymagane jest przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 29 ust. 4), natomiast jej wysokość regulują przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa. Brak takiego przepisu spowodowałby generowanie dodatkowych zobowiązań, co byłoby sprzeczne z przyjętym celem dotyczącym umożliwienia Kompanii Węglowej, Spółce Restrukturyzacji Kopalń S.A. i Bytomskiej Spółce Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. spłaty tych zobowiązań oraz zakończenie restrukturyzacji.

W rozdziale 3, w art. 6 zdefiniowano pojęcie likwidacji kopalni, tj. likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części oraz wskazano organ, który podejmuje decyzje o jej likwidacji, i który powinien określić terminy zakończenia wydobywania oraz rozpoczęcia i zakończenia likwidacji, jak również osobę likwidatora.

Zgodnie z przepisami art. 6 pkt 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.) pod pojęciem likwidacji zakładu górniczego należy rozumieć zaprzestanie wydobywania

węgla kamiennego i likwidację wyodrębnionego technicznie i organizacyjnie zespołu środków służących przedsiębiorcy do bezpośredniego wydobywania kopaliny ze złoża, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie związane z nimi obiekty i urządzenia przeróbcze.

Pod pojęciem likwidacji oznaczonej części likwidacji zakładu górniczego należy rozumieć likwidację części zakładu górniczego zbędnej ze względów technicznych i technologicznych, dla której zgodnie z przepisami art. 81 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze jest sporządzony plan ruchu likwidacji części zakładu górniczego. Przedsiębiorstwo górnicze wykonujące likwidację zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, wykorzystuje środki finansowe na pokrycie kosztów ponoszonych na likwidację, a w szczególności kosztów:

- likwidacji oraz zabezpieczenia wyrobisk górniczych,
- likwidacji zbędnych obiektów budowlanych, instalacji oraz demontażu maszyn i urządzeń,
- rekultywacji terenów pogórniczych,
- utrzymywania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczeństwo ruchu zakładu górniczego,
- wykonania prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom, w tym związanych z utrzymaniem i upraszczaniem systemów odwadniania likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego.

Sam proces likwidacji musi być realizowany zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

W art. 7 podtrzymano w części dotychczasowe przepisy wcześniejszych ustaw restrukturyzacyjnych: ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych. (Dz. U. Nr 162, poz. 1112, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z późn. zm.), dotyczące obowiązku opracowania przez likwidatora programu

przemieszczeń dla pracowników likwidowanej kopalni. Różnica między wcześniej funkcjonującymi przepisami w tym zakresie a obecnie proponowanymi polega na tym, że w związku z rezygnacją z przepisów określających świadczenia osłonowe oraz aktywizujące dla pracowników odchodzących z przedsiębiorstw górniczych, ograniczono program dla pracowników likwidowanej kopalni tylko do opracowania programu przemieszczeń dla osób zatrudnionych w takiej kopalni.

Program ten w przypadku proponowanego projektu ustawy każdorazowo powinien być zaopiniowany przez zakładowe organizacje związkowe oraz przedstawicieli samorządu terytorialnego. Wprowadzono również obostrzenie, że w przypadku nie uzyskania ww. opinii w wymaganym ustawowo terminie, program ten wchodzi w życie po 15 dniach, w którym upłynął termin do zaopiniowania przedmiotowego programu. W projektowanych przepisach nie określono zasady przemieszczeń, gdyż każde z przedsiębiorstw górniczych posiada odmiennie uwarunkowania (tak finansowe jak i społeczne), które powinny determinować zasady i przyjęte rozwiązania.

Wyżej wymieniony program będzie określać sposób zagospodarowania całej załogi likwidowanej kopalni w ramach innych zakładów/kopalń przedsiębiorstwa górniczego, w skład którego wchodzi likwidowana kopalnia. Propozycje zmiany miejsca zatrudnienia dla poszczególnych pracowników będą uwzględniały dotychczasowy rodzaj wykonywanej pracy i posiadane kompetencje. Dodatkowym efektem przemieszczenia pracowników wewnątrz przedsiębiorstwa górniczego będzie zapewnienie im ciągłości pracy.

Powyższy program ma na celu zapewnienie spokoju społecznego w trakcie procesu likwidacji przy jednoczesnej realizacji racjonalnej polityki zatrudnienia całego przedsiębiorstwa górniczego.

Przepis art. 8 określa zasady finansowania likwidacji kopalń. Z dotacji budżetowej będą finansowane zadania związane z naprawianiem szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów (tzw. szkody górnicze), z wyłączeniem szkód powstałych w środowisku. W zakresie obowiązków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pozostanie finansowanie zadań związanych

z naprawianiem szkód powstałych w środowisku, które zostały wywołane ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów. Wskazane powyżej źródła finansowania umożliwią realizację zadań SRK S.A., BSRK Sp. z o.o. i CZOK.

Na mocy projektowanego przepisu art. 8 ust. 4, likwidacja kopalń rozpoczęta po 31 grudnia 2006 r., będzie finansowana z funduszu likwidacji zakładu górniczego.

W art. 8 w ust. 5 znajduje się upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, trybu rozliczenia przyznanej dotacji budżetowej, szczegółowych warunków powodujących cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

W art. 9 określono spółkę powołaną do wykonywania czynności związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalni, która zostanie wydzielona z przedsiębiorstwa górniczego realizującego obecnie te czynności, czyli ze Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Dotychczas działania związane z pompowaniem wód dołowych są prowadzone przez Bytomską Spółkę Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o. o. i Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A., w skład której wchodzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” (CZOK).

W 2008 r. jest planowane wydzielenie ze struktury SRK S.A. Zakładu CZOK jako samodzielnej spółki kontynuującej działania związane z pompowaniem wód dołowych oraz połączenie SRK S.A. i BSRK Sp. z o.o. Częściowy koszt pompowania wód podobnie jak w przypadku finansowania zadań związanych z naprawianiem szkód zostanie przejęty przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zasady współfinansowania zostały określone w projekcie ustawy poprzez udział procentowy – z kwoty rocznie przeznaczanej na ww. cel 10% ogółu kosztów

będzie finansowanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, natomiast 90% kosztów będzie pokrywanych ze środków dotacji budżetowej. Szczegółowy podział kwot na poszczególne lata został ujęty w ocenie skutków regulacji do niniejszej ustawy. Dodatkowo w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki szczegółowo zostaną określone warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalń.

Art. 10 reguluje kwestię obowiązku zapłaty przez przedsiębiorstwo wpłat wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz opłat i kar na rzecz NFOŚiGW. W myśl tego artykułu, przedsiębiorstwo prowadzące likwidację kopalń jest zwolnione z bieżących wpłat, opłat i kar wobec powyższego funduszu, z wyjątkiem opłat i kar stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Zmniejszenie przychodów w związku ze zwolnieniem z wpłat do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będzie wynosić około 600 tys. zł w skali roku. Należy zaznaczyć, że w dotychczasowych ustawach zwolnienie to funkcjonowało i stanowi ono kontynuację przepisów wcześniejszych.

Przepis ten dotyczyć będzie również spółki wydzielonej z przedsiębiorstwa górniczego realizującego zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

W rozdziale 4 określono zasady wypłacania ekwiwalentu pieniężnego, rent wyrównawczych oraz wydawania bezpłatnego węgla w naturze, a także wypłaty zaległych wynagrodzeń.

W art. 11 uregulowano uprawnienia dla emerytów i rencistów kopalń likwidowanych do bezpłatnego węgla wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w postaci ekwiwalentu pieniężnego.

Określono, że uprawnienie to będzie realizowane w stosunku do byłych pracowników kopalń likwidowanych postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., którym przed tym dniem był wypłacany ekwiwalent pieniężny przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Powyższe prawo będzie również przysługiwało pracownikom likwidowanych kopalń, o których mowa w art. 8 ust. 1 oraz w art. 9 ust. 1, którzy nabędą uprawnienia emerytalne przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Kolejnym kręgiem osób, którym przysługuje ekwiwalent pieniężny wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych będą byli pracownicy kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., które przed dniem wejścia w życie ustawy pobierały węgiel w naturze finansowany z dotacji budżetowej, a które złożyły byłemu pracodawcy pisemne oświadczenia o rezygnacji z uprawnienia do pobierania bezpłatnego węgla w naturze w związku z chęcią otrzymywania ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z prawa do ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych będą miały możliwość skorzystać również osoby, które pobierały ekwiwalent pieniężny przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a którym zawieszono prawo do pobierania renty, a następnie po dniu wejścia w życie ustawy, zostało im to prawo przywrócone.

Będzie on także przysługiwał osobom, którym przysługiwało ww. prawo w związku z otrzymywaniem renty, a którzy po dniu wejścia w życie ustawy nabędą uprawnienia do emerytury.

W art. 12 utrzymano rozwiązania poprzednich ustaw w sprawie uprawnienia dla emerytów i rencistów do pobierania bezpłatnego węgla w naturze wydawanego przez przedsiębiorstwo górnicze. Świadczenie to będzie finansowane nadal z budżetu państwa.

Jednocześnie nie przewiduje się realizowania powyższego prawa ze środków budżetowych w stosunku do emerytów oraz rencistów kopalń likwidowanych po 1 stycznia 2007 r. (będzie ono finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa górniczego, w skład którego wchodzi likwidowana kopalnia). Wyjątek stanowią pracownicy SRK S.A., BSRK Sp. z o.o. oraz CZOK, którzy uzyskają emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Powyższą zasadę wprowadzono również w przypadku realizacji z dotacji budżetowej wypłaty rent wyrównawczych (art. 13).

Proponowana zmiana w projektowanej ustawie w stosunku do poprzednich regulacji prawnych w tym względzie z „deputat węglowy” na „bezpłatny węgiel” w odniesieniu do byłych pracowników (emerytów i rencistów) jest dostosowaniem brzmienia przepisu do znaczenia słownikowego, zgodnie z którym: „Deputat jest to część wynagrodzenia za pracę dostarczana w naturze, oprócz i niezależnie od wynagrodzenia za pracę”. Były pracownik nie będąc w stosunku pracy nie otrzymuje wynagrodzenia, a tym samym nie może otrzymywać jego części w naturze. Otrzymywany węgiel jest świadczeniem wynikającym z przepisów szczególnych i określany jest jako „bezpłatny węgiel należny byłym pracownikom – emerytom i rencistom”, pod określonymi w tych przepisach warunkami.

W art. 13 zawarto przepis umożliwiający byłemu pracownikowi kopalni likwidowanej, uprawnionemu do renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między kopalnią a tym pracownikiem, wypłacanie roszczeń ze środków budżetowych. W ww. artykule wprowadzono dodatkową regulację, która umożliwi obecnemu pracownikowi kopalni wchodzącej w skład Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o., który nabędzie prawo do renty wyrównawczej do dnia 1 stycznia 2016 r., do jej wypłaty ze środków z dotacji budżetowej.

W art. 14 zamieszczono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad przyznawania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu uprawnienia do bezpłatnego węgla oraz wypłacania tego ekwiwalentu, a także szczegółowych zasad finansowania bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych.

W art. 15 zawarto regulację dotyczącą przejęcia obowiązku przez przedsiębiorstwo górnicze wskazane przez ministra właściwego do spraw gospodarki, wypłaty wynagrodzeń dla byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych oraz rent wyrównawczych, jak też wydawania bezpłatnego węgla w naturze w związku z ogłoszeniem upadłości przedsiębiorstwa górniczego lub podjęciem decyzji o likwidacji przedsiębiorstwa górniczego.

Art. 16.

W celu ostatecznego rozwiązania problemu pracowników Zakładu Górniczego „Bytom I” Sp. z o.o. w likwidacji w Bytomiu, którzy przebywali na świadczeniu aktywizującym, a dotyczącego realizacji wypłat nagród jubileuszowych, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej wynikającej z przepisów określających szczególne przywileje dla pracowników górnictwa – Karta górnika dla byłych pracowników ZG „Bytom I” Sp. z o. o. zamieszczono ww. przepis, który gwarantuje sfinansowanie z dotacji budżetowej zasądzonych wyrokami roszczeń dla tych pracowników.

Jednostkę realizującą powyższy obowiązek wskaże w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw gospodarki.

W rozdziale 5 (art. 17 i 18) określono przepisy umożliwiające dofinansowanie z budżetu państwa inwestycji początkowych do wysokości 30% ogółu kosztów inwestycji rozumianych jako stałe koszty kapitałowe bezpośrednio związane z pracami infrastrukturalnymi lub wyposażeniem koniecznym do eksploatacji złóż węgla w istniejących kopalniach. Powyższe przepisy są zgodne z przepisami Unii Europejskiej. Dotacja taka może być udzielona w zależności od sytuacji budżetu państwa.

Przewiduje się, że na inwestycje początkowe w górnictwie może zostać przyznana pomoc państwa w formie dofinansowania ze środków budżetu państwa. Pomoc ta będzie udzielana na zasadach określonych w art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego. Przedsiębiorstwa górnicze zainteresowane przedmiotowym dofinansowaniem wystąpią do ministra właściwego do spraw gospodarki, przedstawiając plany: operacyjny i finansowy, w celu wykazania, że pomoc finansowa dla projektu inwestycyjnego zapewni efektywność ekonomiczną inwestycji początkowej. Następnie minister właściwy do spraw gospodarki, opierając się na ww. planach, przekaże ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych propozycje inwestycji początkowych do ujęcia w ustawie budżetowej. Podczas prac nad projektem budżetu państwa, minister właściwy ds. finansów publicznych każdorazowo przeprowadzi analizę możliwości udzielenia pomocy na dofinansowanie inwestycji początkowych. Ewentualne udzielenie

pomocy państwa na inwestycje początkowe wymagać będzie notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przepisy rozdziału 6.

W art. 19 określono, że do 31 grudnia 2015 r. kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, w zakresie wykonywania praw z akcji, w odniesieniu do przedsiębiorstw górniczych będzie sprawować minister właściwy do spraw gospodarki. Oznacza to m.in., że będzie on dalej sprawował funkcje walnego zgromadzenia spółek węglowych oraz „Węglokoks” S.A. i CZW „Węglobył” S.A. Regulacja ta nie dotyczy spółki Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.

Odejścia z branży górniczej dużej części wykwalifikowanych pracowników o dużym stażu oraz długi okres przygotowania praktycznego młodych kadr, wymusza zmianę spojrzenia na zagadnienia związane z polityką zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego. Konsekwencją powyższych okoliczności jest pozostawienie dużej samodzielności przedsiębiorstwom górniczym w kształtowaniu optymalnego zatrudnienia, dostosowując go do aktualnych potrzeb. Jedynym obostrzeniem w tym względzie zawartym w ustawie jest częściowa blokada w zatrudnieniu nowych pracowników na powierzchni kopalni (art. 21). Chodzi tu zwłaszcza o struktury administracyjno-biurowe, w których widoczny jest przerost zatrudnienia.

W art. 21 zawarto przepis o niezatrudnianiu do dnia 31 grudnia 2015 r. przez przedsiębiorstwo górnicze nowych pracowników na powierzchni, z wyjątkiem pracowników zakładów przeróbki, o ile nie skorzystali oni z uprawnień wynikających z ustaw: z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych oraz z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (m.in. zasiłek socjalny, jednorazowe bezpłatne szkolenie, jednorazowa odprawa pieniężna, jednorazowa odprawa pieniężna bezwarunkowa). Należy podkreślić, że omawiany przepis nie ogranicza możliwości zatrudniania pracowników na dole kopalń.

Jednocześnie w artykule tym zawarto możliwość – w szczególnie uzasadnionych przypadkach podyktowanych prawidłowym funkcjonowaniem przedsiębiorstwa górniczego zatrudnienia pracowników za zgodą rady nadzorczej.

W przepisach rozdziału 7 (w art. 22) utrzymano uprawnienia dla gmin górniczych. Określają one szczególne uprawnienia gmin górniczych, wskazując na wagę aspektu lokalnego w procesie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. Proces restrukturyzacji górnictwa dotyka nie tylko pracowników i ich rodziny, ale wpływa również w znaczącym stopniu na uwarunkowania funkcjonowania samorządów lokalnych. Realizacja programu restrukturyzacji górnictwa zmierza do uregulowania zobowiązań spółek węglowych wobec gmin oraz zapewnienia bieżącego regulowania wobec nich płatności. Niemniej jednak, gminy górnicze nadal mogą w pewnym stopniu odczuć skutki restrukturyzacji finansowej wynikające z odroczenia płatności zobowiązań pieniężnych, rozłożenia na raty płatności zobowiązań, umorzenia odsetek od tych zobowiązań. Realizacja tych form restrukturyzacji finansowej jest uzależniona jednak od woli obu stron.

Wprowadzenie konkretnych uregulowań prawnych w niniejszym rozdziale ma na celu minimalizację negatywnych skutków restrukturyzacji.

Uprawnienia te dotyczą zwolnienia gmin górniczych z wpłat przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej budżetu państwa od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej.

Celem prowadzonej restrukturyzacji majątkowej przedsiębiorstwa górniczego jest dążenie do wypracowania modelu zakładu wydobywczego opartego o tzw. „kopalnię właściwą” tj. taką, która dysponuje w swojej działalności gospodarczej aktywami niezbędnymi do wydobywania i przeróbki węgla. Model przedsiębiorstwa górniczego powinien być zatem wolny od majątku nieprodukcyjnego. Składniki tego majątku – takie jak np. drogi, budynki użyteczności publicznej, przedszkola – mają istotne znaczenie dla społeczności lokalnej gminy górniczej. W związku z powyższym proponowane zmiany mają na celu zachęcenie jednostek samorządu terytorialnego do przejmowania majątku, który zasadniczo jest wykorzystywany dla zaspakajania potrzeb lokalnej społeczności.

Zwolnienia przedsiębiorstwa górniczego, o których mowa w art. 23, z uzyskiwania zgody Skarbu Państwa na dokonanie czynności nieodpłatnego

przekazania praw majątkowych ma na celu uproszczenie procedury nieodpłatnego przekazywania tych praw.

W art. 23 projektu ustawy utrzymano przepis stanowiący, że w przypadku dokonania darowizny przedsiębiorstwo górnicze może pomniejszyć kapitał zapasowy.

Rozdział 8.

Wydaje się niezbędne opracowanie programu wieloletniego w zakresie czystych technologii węglowych, a co za tym idzie uruchomienie programu badawczego.

Zachodzi również konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł energii, gdzie jedną z możliwości w tym względzie jest wytwarzanie paliw gazowych i płynnych na bazie węgla kamiennego.

Dlatego też należy poważnie rozważyć możliwość produkcji paliw gazowych i płynnych w kraju na bazie węgla kamiennego wydobywanego w polskich kopalniach.

W związku z powyższym zaproponowano przepis (art. 24), który zobowiązuje ministra właściwego do spraw gospodarki do zainicjowania działań umożliwiających wdrożenie technologii wykorzystywania węgla kamiennego do przeróbki na paliwa płynne i gazowe.

Powyższe studium dla projektu ma na celu określenie mocnych i słabych stron dla różnych rozwiązań technologicznych produkcji paliw z węgla, w tym w szczególności efektywności przedsięwzięcia.

W związku z faktem, że jak do tej pory Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. prawidłowo wykonywała zadania związane z monitorowaniem reformy górnictwa węgla kamiennego w art. 25 zawarto przepisy określające kontynuowanie zadań i zasad realizacji przez Agencję działań dotyczących monitorowania czynności związanych z restrukturyzacją oraz funkcjonowaniem sektora górnictwa węgla kamiennego, a w szczególności dotyczące:

- 1) sposobu wykorzystania dotacji budżetowej oraz udzielanej pomocy publicznej,

- 2) procesu likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń i naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym,
- 3) zmian stanu zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego,
- 4) monitorowania sprzedaży węgla przez producentów z wyodrębnieniem ilości, parametrów jakościowych, ceny węgla oraz wyników ekonomiczno finansowych,
- 5) prowadzenia, na potrzeby ministra właściwego do spraw gospodarki, analiz cen węgla kamiennego u producentów krajowych oraz cen węgla importowanego,
- 6) przygotowania dokumentacji w celu notyfikacji Komisji Europejskiej pomocy publicznej dla sektora górnictwa węgla kamiennego,
- 7) działalności w zakresie archiwizowania i przechowywania dokumentacji osobowej i placowej przedsiębiorstw górniczych postawionych w stan likwidacji lub upadłości oraz przedsiębiorstw robót górniczych postawionych w stan likwidacji lub upadłości,
- 8) prowadzenia bazy danych o firmach usługowych wykonujących podziemne prace górnicze w kopalniach,
- 9) innych prac związanych z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki; w realizacji zadań zleconych Agencja może zlecać wykonanie zadań innym przedsiębiorcom albo jednostkom.

Przykładowo monitorowanie sprzedaży węgla przez producentów z wyodrębnieniem ilości, parametrów jakościowych cen węgla oraz wyników ekonomiczno-finansowych polega na badaniu wzajemnych zależności między wielkością sprzedaży dla odbiorców krajowych poszczególnych sortymentów węgla energetycznego oraz typów węgla koksowego a parametrami jakościowymi (wartość opałowa, zawartość popiołu, zawartość siarki, wilgotność) i cenami zbytu określonymi loco kopalnia. Badanie takich zależności prowadzone jest również dla węgla przeznaczonego na wywóz do krajów UE oraz na eksport do

krajów nie należących do krajów UE z uwzględnieniem podziału na głównego eksportera, jakim jest Węglokoks S.A., a także przez innych pośredników oraz bezpośrednio przez kopalnie węgla kamiennego.

Badanie wielkości sprzedaży oraz cen zbytu węgla pozwala na określenie przychodów ze sprzedaży węgla jako jednego z głównych elementów rachunku ekonomicznej efektywności produkcji węgla kamiennego.

W celu przeprowadzania badań w zakresie konkurencyjności polskiego węgla energetycznego i koksowego w porównaniu do węgla importowanego do Unii Europejskiej (zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 405/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. dotyczącego monitorowania importu węgla przez Wspólnotę z krajów trzecich), w okresach półrocznych przeprowadza się analizę porównawczą cen polskiego węgla, z cenami węgla importowanego do UE, w warunkach porównywalnych, tzw. w portach polskich i w przeliczeniu na 1 tonę ekwiwalentu węgla w przypadku węgla energetycznego oraz na 1 tonę węgla standardowego w przypadku węgla koksowego.

W związku z tragicznym wypadkiem w KWK „Halemba”, który miał miejsce w dniu 21 listopada 2006 r., Rada Ministrów podjęła działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa pracy w kopalniach. Szczegółowe wnioski oraz propozycje rozwiązań programowych przedstawiono w Raporcie, którego podstawą stała się uchwała Rady Ministrów Nr 206/2006 z dnia 29 listopada 2006 r.

Jednym z elementów poprawy bezpieczeństwa będzie powołanie w jednostce monitorującej restrukturyzującą górnictwa (ARP S.A.) – art. 25 ust. 1 pkt 8 – bazy danych o firmach działających w tej branży. Stanowić to będzie pomoc dla zamawiających (spółek węglowych), przy wyborze firm usługowych w celu realizacji podziemnych prac górniczych w kopalniach węgla kamiennego. W przypadku powstania bazy, każdy podmiot działający na zasadach i warunkach określonych w prawie geologicznym i górnictwym, a zatrudniający obce podmioty gospodarcze realizujące podziemne prace górnicze, zobowiązany byłby do bieżącego przekazywania informacji na temat realizowanych przez firmy obce usług, posiadanej kadry inżyniersko-technicznej, wyposażenia w specjalistyczny sprzęt, jakości i terminowości wykonywanych robót, organizacji pracy firmy i jej współpracy z zamawiającym. Świadomość wykonawców, że są pod-

dawani bieżącej ocenie powinna być czynnikiem stymulującym do świadczenia wysokiej jakości usług oraz dbałość o bezpieczeństwo i higienę pracy.

Rozdział 9 projektu ustawy określa źródła finansowania realizacji zadań określonych w ustawie ze środków budżetu państwa.

W art. 26 zawarto upoważnienie dla Rady Ministrów, aby na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki określała corocznie w projekcie ustawy budżetowej środki na realizację restrukturyzacji górnictwa. Środki te będą przeznaczone zarówno na finansowanie skutków przeniesionych restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 1998-2002 oraz 2003-2007, jak i na nowe zadania związane z restrukturyzacją przewidzianą w latach 2008-2015.

Szacuje się, że w latach 2008-2015 niezbędne nakłady finansowe na realizację procesów restrukturyzacyjnych, określonych w niniejszym projekcie ustawy wyniosą 1 487,5 mln zł, z tego na:

- redukcję zdolności produkcyjnych związanych z kosztami restrukturyzacji kopalń przewidzianych dla zakładów/kopalń będących jednostkami Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o. o., w tym likwidację kopalń oraz działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń (CZOK) i naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego – 1 450,0 mln zł,
- pozostałe działania 37,5 mln zł.

Ponadto w związku z kontynuacją w projekcie ustawy wcześniejszych uregulowań dotyczących ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez ZUS, uprawnienia do bezpłatnego węgla przysługującego emerytom i rencistom górniczym kopalń całkowicie likwidowanym i rent wyrównawczych dla pracowników kopalń całkowicie zlikwidowanych oraz w związku z przewidzianym sfinansowaniem kosztów zaległych wynagrodzeń z tytułu nagród jubileuszowych, nagród z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowych nagród rocznych, w wysokości określonej w prawomocnych wyrokach sądu dla byłych pracowników kopalń oraz zakładów górniczych postawionych w stan likwidacji albo upadłości, którzy przed 1 stycz-

nia 2007 r. przebywali na świadczeniu aktywizującym przeznaczono na lata 2008-2015 kwotę dotacji w wysokości 1 202,0 mln zł.

W ustępie 2 artykułu 26 zamieszczono przepis w brzmieniu fakultatywnym, dotyczący możliwości określenia przez Radę Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki (do roku 2010, co wynika z art. 17 ust. 3) w projekcie ustawy budżetowej wysokość dotacji przeznaczonej na dofinansowanie inwestycji początkowych. Ocena skutków regulacji do niniejszego projektu ustawy nie uwzględnia ewentualnych kosztów inwestycji początkowych z uwagi na fakultatywny zapis projektu ustawy. Przyjmuje się, że maksymalny koszt dotacji budżetowej na pokrycie dofinansowania inwestycji początkowych w latach 2008-2010 wyniósłby 240 mln zł.

Tym samym łączne nakłady z budżetu państwa w okresie obowiązywania ustawy wyniosą 2 929,5 mln zł, z czego:

- a) nakłady obligatoryjne wynikające wprost z przepisów nowej ustawy – 1 487,5 mln zł,
- b) skutki przeniesione na lata 2008-2015 – 1 202 mln zł.

Część kosztów dotyczących nakładów obligatoryjnych wynikających wprost z przepisów nowej ustawy na lata 2008-2015 będzie sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Łączna kwota przeznaczona ze środków ww. Funduszu w latach 2008-2015 wyniesie 152 mln zł.

W związku z powyższym w art. 27 zobowiązano ministra właściwego do spraw środowiska do zabezpieczenia w rocznym planie finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, środków na finansowanie zadań związanych z naprawianiem szkód powstałych w środowisku, wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego oraz kosztów związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji w wysokości 10% ogółu wydatków rocznych.

Dysponentem dotacji budżetowej jest minister właściwy do spraw gospodarki. Podstawą przyznania dotacji budżetowej na realizację zadań określonych

w omawianym projekcie ustawy będą umowy zawarte między ministrem właściwym do spraw gospodarki, będącym dysponentem środków dotacji budżetowej, a przedsiębiorstwami górniczymi lub jednostką realizującą zadania wynikające z projektu ustawy.

Powyżej oszacowane koszty funkcjonowania górnictwa w latach 2008-2015 zostały sporządzone według poziomu cen, taryf i usług z 2007 r.

Należy podkreślić, że wysokość nakładów na naprawę szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, może ulec zmianie w związku z ujawnieniem się szkód lub sądowych prawomocnych orzeczeń. Zmianie może ulec również wysokość nakładów na zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji, co może być związane ze zmianą w poszczególnych latach cen nośników energii oraz kosztów materiałowych i osobowych.

Rozdział 10

Rozdział zawiera przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 28 zapewnia kontynuację finansowania ekwiwalentów pieniężnych przyznanych i wypłacanych przez ZUS na podstawie ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

W celu zapewnienia ciągłości finansowania zadań związanych z:

- a) restrukturyzacją zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
- b) likwidacją kopalń, zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalń, naprawianiem szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, działaniami wykonywanymi po zakończeniu likwidacji,

c) finansowaniem wynagrodzeń i innych świadczeń, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006

– przepis art. 29 przewiduje przedłużenie obowiązywania rozporządzeń regulujących tę materię, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 30 zawiera przepis dotyczący utraty mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

Art. 31 określa okres obowiązywania projektowanej ustawy, a art. 32 – termin jej wejścia w życie.

Zgodność projektu z prawem Unii Europejskiej

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej stwierdził, że przedmiotowy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, pod warunkiem zatwierdzenia planowanej pomocy publicznej przez Komisję Europejską. Polska złoży wniosek o zatwierdzenie przez Komisję Europejską pomocy publicznej, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie jest wymagane przeprowadzenie procedury notyfikacyjnej, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Cel wprowadzenia ustawy

Celem wprowadzenia ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 oraz szczególnych uprawnieniach gmin górniczych jest stworzenie narzędzia dla realizacji „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015”.

Przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 regulujące zasady:

- restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
- restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
- likwidacji kopalń węgla kamiennego,
- restrukturyzacji organizacyjnej w górnictwie węgla kamiennego,

w znacznej części przestały obowiązywać z dniem 31 grudnia 2006 r. lub utracą swą moc obowiązywania z dniem 31 grudnia 2007 r.

Z powyższych względów, opracowano projekt „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015”.

Realizacja określonych w ww. strategii działań powoduje konieczność przyjęcia niezbędnych instrumentów prawnych umożliwiających wdrożenie tych działań.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy był konsultowany i uzgadniany ze związkiem pracodawców górnictwa węgla kamiennego. Przeprowadzono również uzgodnienia i długotrwałe negocjacje ze stroną społeczną, to znaczy ze związkami zawodowymi działającymi w tych sektorze, przede wszystkim w ramach Zespołu Trójstronnego ds. bezpieczeństwa Socjalnego Górników. Strona społeczna w większości zaakceptowała przyjęte rozwiązania, a w niektórych przypadkach nie zgłosiła sprzeciwu.

Części uwag nie uwzględniono, w szczególności w zakresie pełnego finansowania z budżetu państwa likwidacji kopalń oraz prac związanych z utrzymaniem

i upraszczaniem systemów odwadniania likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego, obligatoryjnego finansowania inwestycji początkowych (w projekcie ustawy przyjęto finansowanie fakultatywne), przedłużenia spłaty zobowiązań wobec ZUS do 2015 r. Uwzględnienie powyższych uwag strony społecznej spowodowałoby nadmierne wydatki budżetowe oraz odejście od przyjętych założeń, że z budżetu państwa utrzymane zostanie finansowanie jedynie tzw. kosztów przeniesionych, tj. skutków dotychczasowych reform.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) tekst opublikowano na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki na każdym etapie konsultacji. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ww. ustawy.

Projekt przedmiotowej ustawy skierowano również do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu terytorialnego – w celu zaopiniowania.

Zakres oceny skutków regulacji

Wejście ustawy w życie spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa. Zostały one omówione poniżej.

Skutki uchwalenia ustawy

- Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Łączne koszty proponowanych rozwiązań przy ich pełnej realizacji wyniosą 2 929,5 mln zł. (przy uwzględnieniu dofinansowania ze środków budżetu państwa inwestycji początkowych w latach 2008-2010).

Skutki decyzji podjętych w latach ubiegłych (wypłata ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez ZUS, finansowanie uprawnień do bezpłatnego węgla przysługującego emerytom i rencistom górniczym kopalń całkowicie likwidowanym i rent wyrównawczych dla pracowników kopalń całkowicie zlikwidowanych oraz sfinansowanie kosztów zaległych wynagrodzeń z tytułu nagród jubileuszowych, nagród z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowych nagród rocznych, w wysokości określonej w prawomocnych wyrokach sądu dla byłych pracowników kopalń oraz zakładów górniczych postawionych w stan

likwidacji albo upadłości, którzy przed 1 stycznia 2007 r. przebywali na świadczeniu aktywizującym) wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z późn. zm.) będą stanowić kwotę 1 202,0 mln. zł.

Zaplanowano również, co nie było do tej pory przedmiotem regulacji w ustawach restrukturyzacyjnych sektora górnictwa węgla kamiennego, udział budżetu państwa w sfinansowaniu do 30% inwestycji początkowych w górnictwie w latach 2008-2010 na łączną kwotę 240,0 mln. zł. Jednakże konstrukcja fakultatywna przedmiotowego przepisu ustawy (art. 24 ust. 2), udział dotacji budżetowej w ewentualnym dofinansowaniu inwestycji początkowych wiąże z sytuacją ekonomiczną państwa w danym roku budżetowym.

Z tytułu redukcji zdolności produkcyjnych, koszt restrukturyzacji kopalń przewidzianych dla zakładów/kopalń będących jednostkami Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. wg projektu ustawy wyniesie 1 450,0 mln zł.

Z kwoty tej 152,0 mln zł będą stanowić środki pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Planuje się wydatkowanie środków budżetowych na likwidację kopalń oraz zadania polikwidacyjne, w przypadku kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. Największą kwotę planuje się wydatkować w kopalniach zlikwidowanych na zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym i pożarowym. Planuje się, że koszty na te zadania w latach 2008-2015 wyniosą 1 280,0 mln zł.

Powyższy koszt stanowi sumę dotacji budżetowej w wysokości 1 152 mln zł oraz środków pochodzących z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 128 mln zł. Szczegółowe zasady finansowania powyższego działania zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki, który szczegółowo określi warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni.

Należy podkreślić, że wysokość nakładów na naprawę szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, może ulec zmianie w związku z ujawnieniem się szkód lub sądowych prawomocnych orzeczeń. Zmianie może ulec również wysokość nakładów na zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji, co może być związane ze zmianą w poszczególnych latach cen nośników energii oraz kosztów materiałowych i osobowych.

Projekt ustawy przewiduje również kwotę 37,5 mln zł jako koszt związany ze studium wykonalności projektu dotyczącego czystych technologii węglowych oraz monitorowaniem procesów restrukturyzacyjnych w górnictwie węgla kamiennego.

(W załączeniu zestawienia tabelaryczne wpływu projektowanej ustawy na budżet państwa w latach 2008-2015).

Niniejsza ocena skutków regulacji została sporządzona według poziomu cen, taryf i usług z 2007 r.

- Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zawarte w projekcie ustawy nie wpłyną na rynek pracy, a szczególne uprawnienia gmin górniczych mogą wpłynąć na tworzenie dodatkowych miejsc pracy.

- Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Zakłada się, że realizacja zadań wpłynie na obniżenie kosztów wydobycia węgla kamiennego w kopalniach, a co za tym idzie nastąpi wzrost konkurencyjności na rynku krajowym, jak i zewnętrznym.

- Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionu

Realizacja przepisów zawartych w projekcie ustawy sprzyjać będzie stabilnemu funkcjonowaniu przedsiębiorstw górniczych. W projekcie ustawy określone zostały również szczególne uprawnienia dla gmin górniczych (m. in. zwolnienia z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej

od przedsiębiorstwa górniczego również preferencje dla gmin górniczych). Sprzyjać to będzie rozwojowi regionu i umożliwi powstanie nowych miejsc pracy.

Ocena skutków regulacji dla przedsiębiorstw górniczych (restrukturyzacja zatrudnienia)

Projekt ustawy zakłada finansowanie ze środków budżetu państwa skutków decyzji podjętych w latach ubiegłych tzw. skutków przeniesionych. Zadania te nie będą obarczać finansów przedsiębiorstw górniczych.

Ocena wpływu regulacji ustawy na budżet państwa oraz NFOŚiGW w latach 2008 - 2015 (wg. poziomu cen tariff i usług z roku 2007)

31.07.2007

Lp.	Wyszczególnienie	Artykuł ustawy	Lata							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Skutki przeniesione 2008-2015^{*)}		152 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00
1.1	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS oraz koszty obsługi ww. ekwiwalentów	art. 26 ust. 1 pkt 4	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00
1.2	Uprawnienia do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom górniczym kopalń całkowicie likwidowanych	art. 26 ust. 1 pkt 5	28 000,00	28 000,00	28 000,00	28 000,00	28 000,00	28 000,00	28 000,00	28 000,00
1.3	Renty wyrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidowanych	art. 26 ust. 1 pkt 5	32 000,00	32 000,00	32 000,00	32 000,00	32 000,00	32 000,00	32 000,00	32 000,00
1.4	Zaległe koszty w zakresie wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 16 do dnia 31 grudnia 2008r.	art. 26 ust. 1 pkt 6	2 000,00							
2	Koszty restrukturyzacji kopalń		210 000,00	200 000,00	190 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00
2.1	Zadania dotyczące likwidacji kopalń oraz działań wykonywanych po zakończeniu całkowitej likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych (dotyczy SRK SA oraz BSRK Sp. z o.o.)	art. 26 ust. 1 pkt 1	20 000,00	20 000,00	20 000,00					
2.2	Zadania dotyczące zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych	a	Finansowane ze środków NFOŚiGW art. 27	16 000,00	16 000,00	16 000,00	16 000,00	16 000,00	16 000,00	16 000,00
		b	art. 26 ust. 1 pkt 2	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00	144 000,00
2.3	Naprawianie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów	a	Finansowane ze środków NFOŚiGW art. 27	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00
		b	art. 24 ust. 1 pkt 3	27 000,00	17 000,00	7 000,00	7 000,00	7 000,00	7 000,00	7 000,00
3	Obligatoryjne zadania wynikające z przepisów projektu ustawy		6 000,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
3.1	Monitoring procesów restrukturyzacyjnych w górnictwie węgla kamiennego	art. 26 ust. 1 pkt 8	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
3.2	Studium wykonalności projektu dot. czystych technologii węglowych	art. 26 ust. 1 pkt 7	1 500,00							
Ogółem koszty proponowanych regulacji ustawowych finansowanych z NFOŚiGW (poz. 2.2 lit. a i 2.3 lit. a)			19 000,00	19 000,00	19 000,00	19 000,00	19 000,00	19 000,00	19 000,00	19 000,00
Ogółem koszty proponowanych regulacji ustawowych finansowanych z dotacji budżetowej			368 000,00	354 500,00	344 500,00	324 500,00	324 500,00	324 500,00	324 500,00	324 500,00
Ogółem koszty proponowanych rozwiązań ustawowych			387 000,00	373 500,00	363 500,00	343 500,00	343 500,00	343 500,00	343 500,00	343 500,00

*) przeznaczona kwota na lata 2008-2015 stanowi kontynuację wcześniejszych uregulowań ustawowych

Uwaga:

- Ocena nie uwzględnia ewentualnych kosztów inwestycji początkowych z uwagi na fakultatywny zapis projektu ustawy. Przyjmuje się, że koszt dotacji budżetowej na pokrycie dofinansowania inwestycji początkowych w latach 2008-2010 wyniósłby 240.000 tys. zł.
- Wysokość nakładów na naprawę szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, może ulec zmianie w związku z ujawnieniem się szkód lub sądowych prawomocnych orzeczeń.
- Wysokość nakładów na zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji może ulec zmianie w poszczególnych latach z uwagi na zmianę cen nośników energii oraz kosztów materiałowych i osobowych.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka-Tamecka

Min.EOT/1913/2007/DP-ar

Warszawa, 2.08.2007r.

Pani
Jolanta Rysiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ewę Ośniecką-Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedstawionym projektem ustawy (nr RM-10-124-07), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

I. Podobnie jak w przypadku projektu ustawy w poprzednim brzmieniu, przedłożony projekt stanowi podstawę do udzielenia określonym w niej podmiotom (tj. przedsiębiorstwom górniczym oraz byłym pracownikom likwidowanych kopalni) wsparcia na sfinansowanie procesu restrukturyzacji i/lub likwidacji kopalni oraz wypłatę rent wyrównawczych i ekwiwalentów za bezpłatny węgiel. Przyznanie takiego wsparcia finansowego może prowadzić w większości przypadków do udzielenia pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) oraz przepisów rozporządzenia Nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego (Dz. Urz. UE L 205 z 02.08.2002 r.), co zresztą zostało już stwierdzone przez Komisję Europejską w decyzji z dnia 22.VI.2005 r. Nr 571/2004 – „Pomoc państwa dla polskiego sektora węglowego 2004-2006” w odniesieniu do

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2007-06-03

.....dn.

obowiązującej obecnie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006 (Dz. U. Nr 210 poz. 2037), zawierającej podobne regulacje.

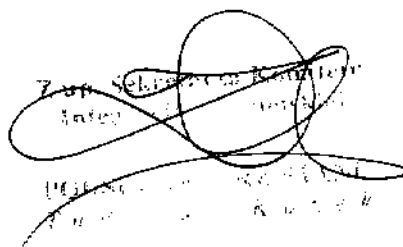
II. W związku z tym, udzielanie wsparcia finansowego na podstawie omawianego projektu będzie mogło nastąpić dopiero po wyrażeniu uprzedniej akceptacji przez Komisję Europejską planowanej pomocy publicznej i stwierdzeniu jej zgodności ze wspólnym rynkiem.

III. W konsekwencji należy stwierdzić, iż przedmiotowy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej pod warunkiem zatwierdzenia planowanej pomocy publicznej przez Komisję Europejską.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

Pan Grzegorz Woźniak
Minister Gospodarki

Zastępca Sekretarza Stanu
Ministerstwa Gospodarki

Projekt

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

w sprawie wykazu gmin górniczych

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 - 2015 (Dz. U. Nr , poz.) ogłasza się wykaz gmin górniczych, stanowiący załącznik do obwieszczenia.

MINISTER GOSPODARKI

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. .Nr 135, poz. 954).

WYKAZ GMIN GÓRNICZYCH

Województwo dolnośląskie

1. Gmina miejska - Nowa Ruda
2. Gmina wiejska - Nowa Ruda
3. Wałbrzych
4. Boguszów-Gorce

Województwo lubelskie

1. Cyców
2. Ludwin
3. Puchaczów

Województwo małopolskie

1. Babice
2. Brzeszcze
3. Chelmek
4. Libiąż
5. Trzebinia
6. Gmina wiejska - Oświęcim

Województwo śląskie

1. Bestwina
2. Będzin
3. Bieruń
4. Bobrowniki
5. Bojszowy
6. Bytom
7. Chelm Śląski
8. Chorzów
9. Czechowice-Dziedzice
10. Czeladź
11. Czerwionka-Leszczyny
12. Dąbrowa Górnicza
13. Gaszowice
14. Gierałtowice
15. Gliwice
16. Goczałkowice-Zdrój
17. Godów

18. Gorzyce
19. Imienin
20. Jejkowice
21. Jastrzębie-Zdrój
22. Jaworzno
23. Katowice
24. Knurów
25. Kornowac
26. Łędziny
27. Lubomia
28. Lyski
29. Łaziska Górne
30. Marklowice
31. Miedźna
32. Mikołów
33. Mszana
34. Mysłowice
35. Ornontowice
36. Orzesze
37. Pawłowice
38. Piekary Śląskie
39. Pilchowice
40. Psary
41. Pszczyna
42. Pszów
43. Radlin
44. Radzionków
45. Ruda Śląska
46. Rybnik
47. Rydułtowy
48. Siemianowice Śląskie
49. Sosnowiec
50. Sośnicowice
51. Suszec
52. Świerklany
53. Świętochłowice
54. Tychy
55. Wodzisław Śląski
56. Wojkowice
57. Wry
58. Zabrze
59. Zebrzydowice
60. Żory

UZASADNIENIE

W art. 3 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 zawarto upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia wykazu gmin górniczych. Zapis ten ma na celu wyszczególnienie gmin górniczych objętych przepisami rozdziału 7 ustawy mogących korzystać ze zwolnień z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej.

Konieczność wydania nowego obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie określenia wykazu gmin górniczych na podstawie cytowanej ustawy jest podyktowane faktem zmiany katalogu gmin w stosunku do obecnie funkcjonującego (część gmin straciło charakter gminy górniczej, ale również kilka ten charakter uzyskało).

Dalsza realizacja programu restrukturyzacji górnictwa zmierza do kontynuowania uregulowania zaległych zobowiązań spółek węglowych wobec gmin oraz zapewnienia regulowanie wobec nich bieżących płatności, niemniej jednak gminy górnicze w dalszym ciągu będą odczuwać jego skutki wynikające z odroczenia płatności zobowiązań pieniężnych i rozłożenia ich na raty oraz umorzenia odsetek od zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz o szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1112, z późn. zm.).

W celu minimalizacji negatywnych skutków restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w art. 22 ww. ustawy przewidziano wprowadzenie szczególnych uprawnień dla gmin górniczych, polegających na zwolnieniu gminy górniczej z wpłat przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej budżetu państwa od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji oraz naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego

Na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia..... o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. Nr.....poz.....), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów i działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji;
- 2) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej;
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej, zwanej dalej „dotacją”.

§ 2. Dotację wykorzystuje się na:

- 1) zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., takie jak:
 - a) likwidacja i zabezpieczenie wyrobisk korytarzowych,
 - b) likwidacja i zabezpieczenie szybów i szybków,
 - c) opracowanie wymaganych odrębnymi przepisami, projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją zadań o których mowa w lit. a i b;
- 2) działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., takie jak:
 - a) likwidacja infrastruktury kopalni,
 - b) rekultywacja terenów pogórnich,
 - c) utrzymywanie obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni,
 - d) opracowywanie, wymaganych odrębnymi przepisami, projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją działań, o których mowa w lit. a-c;
- 3) pokrywanie kosztów ogólnego zarządu zakładu wchodzącego w skład przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1, zwanego dalej przedsiębiorstwem górniczym, realizującego zadania likwidacyjne i działania polikwidacyjne;
- 4) pokrywanie kosztów ogólnego zarządu w przedsiębiorstwie górniczym, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, związanych wyłącznie z prowadzonymi zadaniami likwidacyjnymi i działaniami polikwidacyjnymi,

§ 3. 1. Dotację na realizację zadań i działań wymienionych w § 2 przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, w przypadku zaakceptowania przez ministra właściwego do spraw gospodarki:

- 1) rocznego planu likwidacji w podziale na miesiące, obejmującego:
 - a) zakres rzeczowy zadań likwidacyjnych oraz harmonogram ich realizacji,
 - b) zakres finansowy zadań likwidacyjnych,
 - c) przychody z likwidacji majątku kopalni oraz innych źródeł;
 - 2) lub rocznego planu działań polikwidacyjnych w podziale na miesiące, obejmującego:
 - a) zakres rzeczowy działań polikwidacyjnych oraz harmonogram ich realizacji,
 - b) zakres finansowy działań polikwidacyjnych,
 - c) przychody z działań polikwidacyjnych oraz innych źródeł;
 - 3) rocznego planu kosztów ogólnego zarządu przedsiębiorstwa górniczego realizującego zadania likwidacyjne lub działania polikwidacyjne.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 zawiera:
- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa górniczego;
 - 2) tytuły zadań przewidzianych do realizacji, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni oraz strukturę kosztów ogólnego zarządu przedsiębiorstwa górniczego;
 - 3) preliminarz środków planowanych na realizację zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalni lub działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni w danym roku kalendarzowym;
 - 4) określenie stanu zaawansowania prac związanych z likwidacją kopalń lub działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji.

§ 4. 1. Dotację na finansowanie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, zwanych dalej „szkodami”, z wyłączeniem szkód powstałych w środowisku, przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa górniczego;
- 2) tytuł zadania przewidzianego do realizacji w ramach obowiązku naprawienia szkód, w tym podstawę prawną wykonania tego obowiązku;
- 3) preliminarz środków planowanych na realizację zadań w danym roku kalendarzowym;
- 4) opis zamierzonego sposobu naprawienia szkód;
- 5) stan zaawansowania prac związanych z naprawieniem szkód.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć prawomocne orzeczenie sądu albo ugodę zawartą pomiędzy przedsiębiorcą a poszkodowanym, albo prawomocne orzeczenie komisji do spraw szkód górniczych.

§ 5. 1. Przyznana przez ministra właściwego do spraw gospodarki dotacja jest wypłacana zaliczkowo, w ratach miesięcznych, na wyodrębniony rachunek bankowy przedsiębiorstwa.

2. Podstawę do wypłacenia rat zaliczki dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo:

- 1) wniosku o wypłacenie raty zaliczki dotacji wynikającej z rocznych planów, o których mowa w § 3 ust. 1;
- 2) lub wniosku o wypłacenie raty zaliczki dotacji w wysokości wynikającej z aktualnego zakresu naprawiania szkód;
- 3) sprawozdania, o którym mowa w § 7 ust. 1, z wykorzystania raty zaliczki dotacji i realizacji zadań rzeczowych za okres poprzedni.

§ 6. 1. Środki z dotacji, przyznane na cele określone w rozporządzeniu, są przekazywane na rachunek bankowy utworzony specjalnie w tym celu przez podmiot otrzymujący dotację i podlegają odrębnej ewidencji.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się wyłącznie w zakresie, w jakim zostały udzielone.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwo, które otrzyma dotację, składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania kolejnej raty zaliczki dotacji, sprawozdania miesięczne zawierające rozliczenie rzeczowo-finansowe:

- 1) wykonanych zadań w trakcie likwidacji kopalni, o których mowa w § 2 pkt 1, oraz działań wykonywanych po zakończeniu jej likwidacji, o których mowa w § 2 pkt 2;
- 2) kosztów ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3 i 4;
- 3) wykonywanych zadań w zakresie naprawiania szkód.

2. Przedsiębiorstwo przedkłada ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do dnia 20 lutego roku następnego, wraz z rocznym rozliczeniem rzeczowo-finansowym, sprawozdanie z realizacji:

- 1) rocznego planu likwidacji kopalni;
- 2) rocznego planu działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni;
- 3) rocznego planu kosztów ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3 i 4;
- 4) zadań w zakresie naprawiania szkód.

§ 8. 1. Cofnięcie dotacji następuje, jeżeli podmiot, który otrzymał dotację, wykorzystał ją niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Dotacja wykorzystana w sposób określony w ust. 1 podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na rachunek:

- 1) z którego została pobrana, jeżeli zwrot następuje w tym samym roku, w którym została pobrana;
- 2) bieżący-subkonto dochodów budżetowych ministra właściwego do spraw gospodarki, jeżeli zwrot następuje w następnym roku.

3. Odsetki, o których mowa w ust. 2, nalicza się od dnia przekazania dotacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

§ 9. W przypadku pobrania dotacji w nadmiernej wysokości zwrotowi podlega ta część dotacji, wraz z odsetkami, która została nadmiernie pobrana.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

-
- 1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).

Uzasadnienie

Niniejsze rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 8 ust. 5 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015.

Rozporządzenie jest jednym z instrumentów umożliwiających realizację „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015”. Umożliwia także kontynuację zadań narzuconych wcześniejszymi uregulowaniami prawnymi z zakresu restrukturyzacji branży górnictwa węgla kamiennego, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

Celem rozporządzenia jest określenie szczegółowych warunków i trybu przyznawania dotacji przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, naprawiania szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji, a także na pokrywanie kosztów ogólnego zarządu w przedsiębiorstwie górniczym, które realizuje te zadania jak również kosztów ogólnego zarządu w zakładzie wchodzącym w skład tego przedsiębiorstwa.

Przedmiotowego rozporządzenia będzie umożliwiać finansowanie z dotacji budżetowej likwidacji wyrobisk górniczych oraz prac koniecznych do wykonania po zakończeniu prac likwidacyjnych. Wynika to z faktu, iż likwidacja kopalni, w niektórych przypadkach przebiega w dwóch etapach, a mianowicie:

- etap I - likwidacja i zabezpieczenie wyrobisk korytarzowych oraz szybów i szybików,
- etap II – prace realizowane po zakończeniu likwidacji ww. wyrobisk, a wynikające z konieczności wykonania robót określonych w Prawie geologicznym i górniczym.

W zakresie zadań likwidacyjnych ujętych w § 2 pkt. 1 przewiduje się finansowanie kosztów likwidacji i zabezpieczenia wyrobisk dołowych oraz szybów i szybików w oddziale Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. KWK „Powstańców Śląskich –Bytom I”.

Prowadzenie prac likwidacyjnych w wyrobiskach górniczych wymaga posiadania obowiązujących prawem dokumentacji. Dlatego rozporządzenie daje możliwość finansowania dotacją budżetową opracowywania wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z tymi pracami.

W § 2 pkt 2 rozporządzenia ujęto wszystkie przedsięwzięcia występujące po zakończeniu prac likwidacyjnych, które zaliczane są do tzw. działań polikwidacyjnych.

Są to takie działania jak: likwidacja infrastruktury kopalni, rekultywacja terenów pogórnich, utrzymywanie obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji oraz opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z działaniami polikwidacyjnymi.

Ww. działania realizowane będą jedynie w Spółce Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz w Bytomskiej Spółce Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o.

Szczegółowy zakres działań objętych finansowaniem przedstawia się następująco:

W §2 pkt 2:

lit a) likwidacja infrastruktury kopalni

Po zakończeniu likwidacji kopalń, tj. po zlikwidowaniu wyrobisk dołowych i szybów pozostaje zbędna infrastruktura powierzchniowa, w skład której wchodzi obiekty budowlane, instalacje, maszyny i urządzenia. Infrastruktura ta jest w większości przypadków w złym stanie technicznym, a w odniesieniu do wielu obiektów budowlanych zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące wyburzenie.

Do likwidacji przeznaczone będą te obiekty, które ze względu na swoją specyficzną konstrukcję nie nadają się do adaptacji, lub te, których stan techniczny zagraża bezpieczeństwu. Dalsze utrzymywanie zbędnej infrastruktury generuje koszty dla spółek restrukturyzacyjnych.

lit b) rekultywacja terenów pogórnich

Wieloletnia działalność przemysłowa spowodowała zdegradowanie terenu. Rozporządzenie przewiduje finansowanie prowadzonych działań rekultywacyjnych. Będzie to zarówno rekultywacja techniczna polegająca między innymi na wyrównaniu terenu, zasypaniu istniejących pustek, jak i biologiczna polegająca na zaprawieniu lub zadrzewieniu. Po przeprowadzeniu rekultywacji możliwe jest zagospodarowanie terenu.

lit c) utrzymywanie obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji

Dla realizacji tych działań zachodzi konieczność utrzymywania niektórych obiektów przemysłowych lub urządzeń, takich jak np. rozdzielnie, linie energetyczne i teletechniczne, obiekty socjalne, szyby.

lit d) opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z działaniami polikwidacyjnymi

Podmioty realizujące zadania likwidacyjne oraz działania wykonywane po zakończeniu likwidacji, z uwagi na obowiązujące przepisy ustaw: Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane, o ochronie środowiska, Prawo zamówień publicznych wykonują między innymi takie opracowania jak: projekty rekultywacji, projekty likwidacji obiektów budowlanych, kosztorysy inwestorskie konieczne dla wszczęcia

przetargów publicznych, dokumentacje geologiczne, ekspertyzy dotyczące stanu technicznego obiektów.

Rozporządzenie w §2 pkt 3 i 4 przewiduje także, że dotacja budżetowa przeznaczona będzie również na pokrywanie kosztów ogólnego zarządu zakładu wchodzącego w skład przedsiębiorstwa górniczego oraz kosztów ogólnego zarządu przedsiębiorstwa górniczego.

Rozporządzeniem objęto również szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej na naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów

Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, każdy przedsiębiorca wydobywający kopaliny jest zobowiązany do naprawiania szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego. Zakres jego odpowiedzialności rozciąga się, także na szkody będące wynikiem robót górniczych z lat wcześniejszych, niejednokrotnie prowadzonych przez przedsiębiorstwa dziś już nieistniejące.

W § 4 rozporządzenia dopuszczono możliwość finansowego wsparcia przedsiębiorców zobowiązanych do realizacji zadań związanych z naprawą szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów. Zadania te realizowane będą przede wszystkim przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń SA i Bytomską Spółkę Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o. o., które przejęły zobowiązania w zakresie naprawiania szkód po zlikwidowanych kopalniach dolnośląskich w rejonie Wałbrzycha i Nowej Rudy oraz górnośląskich w rejonie Bytomia, Katowic, Sosnowca i Jaworzna. Zadania te realizowane są, także przez Kompanię Węglową SA, Katowicki Holding Węglowy SA i KWK „Kazimierz - Juliusz” Sp. z o. o. w odniesieniu do szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, pozostałych po zlikwidowanych kopalniach, a do których naprawienia nie zostały zobowiązane spółki SRK SA i BSRK Sp. z o. o.

W § 3 i § 4 ust. 2 określony został tryb i podstawy przyznania dotacji podmiotowej. Określono rodzaje dokumentów, które wymagają akceptacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki przed przyznaniem dotacji oraz ramową zawartość wniosku o przyznanie dotacji.

W § 5 i 7 uregulowane zostały kwestie związane z okresowym uruchomieniem środków dotacji oraz tryb i terminy przedkładania sprawozdań z realizacji zadań. Instrumentem kontrolnym dla oceny prawidłowości wykorzystania dotacji budżetowej jest przedkładanie przez przedsiębiorstwa górnicze miesięcznych sprawozdań zawierających rozliczenia rzeczowo-finansowe, które stanowią podstawę do cofnięcia bądź czasowego wstrzymania przekazywania rat dotacji.

W § 8 rozporządzenia zamieszczono również mechanizmy zabezpieczające przed wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określając jednocześnie zasady zwrotu dotacji.

Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 środki na finansowanie zadań wynikających z ww. rozporządzenia, będą corocznie określone w projekcie ustawy budżetowej. Łącznie na zadania likwidacyjne oraz działania wykonywane po zakończeniu likwidacji realizowane w SRK S.A. i BSRK Sp. z o.o. przewidziano na lata 2008-2010 kwotę **60,0 mln zł**, a na naprawianie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów przewidziano na lata 2008-2015 kwotę **110,0 mln zł**, w tym **86,0 mln zł** ze środków budżetowych i **24,0 mln zł** ze środków Narodowego Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia

**w sprawie dotacji budżetowej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich
przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym**

Na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia..... o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. Nr.....poz. ...), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni;
- 2) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej;
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej, zwanej dalej „dotacją”.

§ 2. Dotację wykorzystuje się na zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, takie jak:

- 1) zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym i pożarowym;
- 2) utrzymywanie obiektów niezbędnych do realizacji zadań, o których mowa w pkt 1;
- 3) likwidacja oraz zabezpieczenie zbędnych wyrobisk górniczych;
- 4) likwidacja infrastruktury kopalni;
- 5) opracowywanie, wymaganych odrębnymi przepisami, projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją zadań, o których mowa w pkt. 1 - 4;
- 6) koszty ogólnego zarządu przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 albo w art. 9 ust. 1 ustawy.

§ 3. 1. Dotację na realizację zadań wymienionych w § 2 przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust.1 albo w art. 9 ust. 1 ustawy, w przypadku posiadania zaakceptowanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki rocznego planu zadań związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, obejmującego, w podziale na miesiące:

- 1) zakres rzeczowy działań oraz harmonogram ich realizacji;
 - 2) zakres finansowy działań;
 - 3) przychody z realizacji działań oraz innych źródeł.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa górniczego;
 - 2) tytuły zadań przewidzianych do realizacji, o których mowa w § 2;
 - 3) preliminarz środków planowanych na realizację zadań związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, wykonywanych w danym roku kalendarzowym;
 - 4) określenie stanu zaawansowania prac związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

§ 4. 1. Przyznana przez ministra właściwego do spraw gospodarki dotacja jest wypłacana zaliczkowo, w ratach miesięcznych, na wyodrębniony rachunek bankowy przedsiębiorstwa.

2. Podstawę do wypłacenia rat zaliczki dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo górnicze:

- 1) wniosku o wypłacenie raty zaliczki dotacji wynikającej z rocznego planu, o którym mowa w § 3 ust. 1;
- 2) sprawozdania, o którym mowa w § 6 ust. 1, z wykorzystania raty zaliczki dotacji i realizacji poszczególnych działań za okres poprzedni.

§ 5. 1. Środki z dotacji, przyznane na cele określone w rozporządzeniu, są przekazywane na rachunek bankowy utworzony specjalnie w tym celu przez podmiot otrzymujący dotację i podlegają odrębnej ewidencji.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się wyłącznie w zakresie, w jakim zostały udzielone.

§ 6. 1. Przedsiębiorstwo górnicze, które otrzymało dotację, składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania kolejnej raty zaliczki dotacji, sprawozdania miesięczne zawierające rozliczenie rzeczowo-finansowe wykonywanych zadań, o których mowa w § 2;

2. Przedsiębiorstwo górnicze przedkłada ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do dnia 20 lutego roku następnego, sprawozdanie z realizacji rocznego planu zadań, wraz z rocznym rozliczeniem rzeczowo – finansowym.

§ 7. 1. Cofnięcie dotacji następuje, jeżeli podmiot, który otrzymał dotację, wykorzystał ją niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Dotacja wykorzystana w sposób określony w ust. 1 podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na rachunek:

- 1) z którego została pobrana, jeżeli zwrot następuje w tym samym roku, w którym została pobrana;
- 2) bieżący-subkonto dochodów budżetowych ministra właściwego do spraw gospodarki, jeżeli zwrot następuje w następnym roku.

3. Odsetki, o których mowa w ust. 2, nalicza się od dnia przekazania dotacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

§ 8. W przypadku pobrania dotacji w nadmiernej wysokości zwrotowi podlega ta część dotacji, wraz z odsetkami, która została nadmiernie pobrana.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).

Uzasadnienie

Niniejsze rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia z art. 9 ust. 4 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015.

Rozporządzenie jest jednym z instrumentów umożliwiających realizację „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015”.

Umożliwia także kontynuację zadań narzuconych wcześniejszymi uregulowaniami prawnymi z zakresu restrukturyzacji branży górnictwa węgla kamiennego, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

Celem rozporządzenia jest określenie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wykorzystywania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, a także na pokrywanie kosztów ogólnego zarządu w przedsiębiorstwie górniczym, które realizuje te zadania.

Rozporządzenie ujmuje także tryb rozliczania przyznanej dotacji oraz szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub warunkowe wstrzymanie przyznanej dotacji budżetowej.

Postanowienia § 2 przedmiotowego rozporządzenia dają możliwość finansowania z dotacji budżetowej zadań dotyczących zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, utrzymywania obiektów niezbędnych do realizacji tego zabezpieczenia, likwidacji oraz zabezpieczenia zbędnych wyrobisk górniczych, likwidacji infrastruktury kopalni, opracowywania wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z ww. działaniami, a także na pokrywanie kosztów ogólnego zarządu w przedsiębiorstwie górniczym, które realizuje te działania.

W Górnśląskim Zagłębiu Węglowym blisko 40 kopalń jest ze sobą połączonych hydrogeologicznie tworząc swoisty system naczyń połączonych. Konieczność finansowania zabezpieczenia czynnych kopalń przed zagrożeniem wodnym wynika z faktu, iż zaprzestanie odwadniania którejś ze zlikwidowanych kopalń, może spowodować zalanie sąsiednich, czynnych kopalń. W wyniku prowadzonej w przeszłości eksploatacji górniczej, między sąsiadującymi ze sobą kopalniami istnieje szereg połączeń bezpośrednich, głównie poprzez stare wyrobiska górnicze. Występujące pomiędzy kopalniami filary graniczne o niewielkiej grubości sięgającej niekiedy zaledwie kilka metrów zostały miejscami naruszone robotami górniczymi i nie stanowią bariery dla migracji wód.

Po zakończeniu eksploatacji w górotworze powstają dogodne warunki do

gromadzenia się w wyrobiskach górniczych wód podziemnych, które tworzą zbiorniki o pojemności dochodzącej nierzadko do kilkunastu milionów m³.

W tej sytuacji w niektórych zlikwidowanych zakładach górniczych zachodzi konieczność ciągłego odwadniania wyrobisk górniczych i utrzymywania bezpiecznego poziomu wody w celu niedopuszczenia do gwałtownego i niekontrolowanego wdarcia się wód do sąsiednich czynnych kopalń. Możliwość gwałtownego wdarcia się wód do czynnych zakładów górniczych o katastrofalnych skutkach stanowi istotę zagrożenia wodnego dla pracujących tam załóg górniczych.

Złożona sytuacja górnicza-geologiczna powoduje, że w większości przypadków nie jest możliwe zaprzestanie odwadniania kopalń po ich likwidacji.

Dotychczas działania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym prowadzone są przez Oddział SRK S.A. Zakład „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” oraz Bytomską Spółkę Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o.

W ustawie o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2007 - 2015 określono spółkę powołaną do wykonywania czynności związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalń, która zostanie wydzielona z przedsiębiorstwa górniczego realizującego obecnie te czynności, czyli ze Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.

W ww. ustawie określono także, iż częściowy koszt pompowania wód dołowych (10%) przejęty zostanie przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Szczegółowy zakres działań objętych finansowaniem określono w §2: i przedstawia się on następująco:

pkt.1) prowadzenie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, czyli ciągłe pompowanie wód dołowych, mające na celu wyeliminowanie wdarcia się tych wód do kopalń czynnych,

pkt.2) utrzymywanie obiektów niezbędnych do realizacji zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym.

Dla realizacji zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym zachodzi konieczność utrzymywania niektórych obiektów przemysłowych i urzędzeń

pkt.3) likwidacja oraz zabezpieczenie zbędnych wyrobisk górniczych.

Przedsiębiorstwo realizujące zabezpieczenie kopalń sąsiednich będzie również likwidację zbędnych wyrobisk górniczych, co związane jest z upraszczaniem systemu odwadniania stacjonarnego, a w niektórych przypadkach z przechodzeniem z systemu odwadniania stacjonarnego na głębinowy.

pkt 4) likwidacja infrastruktury kopalni.

W toku upraszczania infrastruktury przedsiębiorstwa niektóre obiekty staną się dla przedsiębiorstwa zbędne. Dla racjonalizacji kosztów działalności będzie prowadzona likwidacja zbędnej infrastruktury.

pkt 5) opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z działaniami polikwidacyjnymi.

Do prowadzenie ww. prac konieczne jest posiadanie, przewidzianych obowiązującym prawem dokumentacji. Dlatego rozporządzenie daje możliwość finansowania dotacją budżetową opracowywania wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z tymi pracami.

W § 2 pkt 6) przewidziano, że dotacja budżetowa przeznaczona będzie również na pokrywanie kosztów ogólnego zarządu przedsiębiorstwa górniczego prowadzącego odwadnianie.

Rozporządzeniem w § 3 i 4 określony został tryb i podstawy przyznania i wypłacania dotacji podmiotowej. W ww. paragrafach określono rodzaje dokumentów, które wymagają akceptacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki przed przyznaniem dotacji oraz ramową zawartość wniosku o przyznanie dotacji.

W § 5 i 6 uregulowane zostały kwestie związane z okresowym uruchomieniem środków dotacji oraz tryb i terminy przedkładania sprawozdań z realizacji zadań.

Instrumentem kontrolnym dla oceny prawidłowości wykorzystania dotacji budżetowej jest przedkładanie przez przedsiębiorstwa górnicze miesięcznych sprawozdań zawierających rozliczenia rzeczowo-finansowe, które stanowią podstawę do cofnięcia bądź czasowego wstrzymania przekazywania rat dotacji.

W § 7 rozporządzenia stworzono również mechanizmy zabezpieczające przed wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określając jednocześnie zasady zwrotu dotacji.

W § 9 został określony termin wejścia w życie rozporządzenia.

Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 środki na finansowanie zadań wynikających z ww. rozporządzenia, będą corocznie określane w projekcie ustawy budżetowej. Łącznie na zadania dotyczące zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych przewidziano kwotę **1,28 mld. zł**, z tego **1,152 mld. zł** z budżetu państwa a **0,128 mld. zł** ze środków Narodowego Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

w sprawie średniorocznej ceny zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II z 2007 r., skorygowanej o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na 2008 r.

Na podstawie art. 11 ust 9 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 (Dz. U. Nr , poz.) ogłasza się, co następuje:

Przeciętna średnioroczna cena zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II z 2007 r. wynosiła zł, a po skorygowaniu o przewidywany na 2008 r. wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych - wynosi zł.

MINISTER GOSPODARKI

1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).

Uzasadnienie

Przepis art. 11 ust. 9 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 upoważnia ministra właściwego do spraw gospodarki do ustalenia oraz ogłoszenia w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, przeciętnej średniorocznej ceny zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II, skorygowanej o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok planowany.

Powyższa przeciętna średnioroczna cena zbytu 1 Mg węgla kamiennego będzie podstawą ustalenia wysokości ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, wypłacanego uprawnionym osobom, o których mowa w art. 11 ustawy.

Wysokości ekwiwalentu pieniężnego stanowić będzie iloczyn ilości węgla objętego uprawnieniem, która nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie i przeciętnej średniorocznej ceny ogłoszonej w ww. obwieszczeniu.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

**w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystania dotacji budżetowej
przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego
węgla, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych**

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia _____ o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008- 2015 (Dz. U. Nr _____ poz. _____), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych;
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej;
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej, zwanej dalej "dotacją".

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) emerytach lub rencistach - należy przez to rozumieć:
 - a) byłych pracowników kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007r., uprawnionych do bezpłatnego węgla, którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed tym dniem,
 - b) osoby, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy,
 - c) osoby, którym przed dniem wejścia w życie ustawy przyznano rentę na czas określony i którym po upływie czasu na jaki rentę przyznano przywrócono prawo do pobierania renty,
 - d) osoby, które uzyskały rentę przed dniem wejścia w życie ustawy i którzy po dniu 31 grudnia 2006r. uzyskają emeryturę,
 - e) osoby, które po dniu wejścia w życie ustawy uzyskają prawo do renty rodzinnej po emerycie lub renciście, który pobierał ekwiwalent pieniężny,
 - f) osoby, którym przyznano i wypłacano przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwanym dalej „ZUS”, ekwiwalent pieniężny na podstawie ustaw wymienionych w art. 21 ustawy;
- 2) ekwiwalencie - należy przez to rozumieć należny emerytom i rencistom ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

§ 3. Dotacje określone w ustawach budżetowych przeznaczają się na finansowanie dla emerytów i rencistów:

- 1) ekwiwalentów;
- 2) bezpłatnego węgla w naturze;
- 3) rent wyrównawczych.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo górnicze występuje z wnioskiem do ZUS o wypłatę ekwiwalentu po uzyskaniu od emeryta lub rencisty oświadczenia o rezygnacji z prawa do pobierania bezpłatnego węgla w naturze.

2. Przedsiębiorstwo górnicze we wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa wysokość ekwiwalentu i okres, za jaki przysługuje ekwiwalent.

§ 5. 1. Emerytom i rencistom ekwiwalent wypłaca się wraz z wypłatą emerytury lub renty.

2. W pierwszym roku pobierania ekwiwalentu, ekwiwalent ten jest wypłacany w wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy ilością bezpłatnego węgla należną emerytowi lub renciście a ilością bezpłatnego węgla wydaną u pracodawcy lub byłego pracodawcy do dnia wypłaty ekwiwalentu, pomnożonej przez przeciętną średnioroczną cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II, ustaloną na podstawie obwieszczenia ministra właściwego do spraw gospodarki ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. W przypadku zgłoszenia wniosku, o którym mowa w § 4 ust. 1, po terminie płatności emerytury lub renty ekwiwalent wypłaca się:

- 1) w terminie płatności emerytury lub renty, przypadającym po dniu zgłoszenia wniosku, albo
- 2) w następnym terminie płatności emerytury lub renty, jeżeli okres między datą zgłoszenia wniosku a terminem płatności, o którym mowa w pkt 1, jest krótszy niż 30 dni.

4. W przypadku przyznania emerytury lub renty po raz pierwszy, ekwiwalent wypłaca się od pierwszego dnia miesiąca, w którym powstało prawo do emerytury lub renty.

5. W przypadku przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście ekwiwalent przysługuje po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

6. W przypadku zbiegu prawa do ekwiwalentu z dwóch lub więcej tytułów wypłaca się tylko jeden ekwiwalent.

7. Wstrzymanie wypłaty emerytury lub renty nie powoduje zawieszenia wypłaty ekwiwalentu, chyba, że ustało prawo do emerytury lub renty. W razie wstrzymania wypłaty emerytury lub renty wskutek zawieszenia prawa do tych świadczeń, ekwiwalent wypłaca się kwartalnie w trzecim miesiącu kwartału.

8. Jeżeli zawieszeniu podlega część renty rodzinnej przyznanej więcej niż jednej osobie, część ekwiwalentu przysługującą pozostałym osobom pobierającym rentę rodzinną wypłaca się wraz z tą rentą.

§ 6. Przy dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranego ekwiwalentu przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczące dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje ZUS dotację w ratach miesięcznych na wypłatę ekwiwalentu.

2. ZUS dokonuje rozliczenia dotacji miesięcznie i wraz z rozliczeniem przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki zbiorcze rozliczenie wypłaconych ekwiwalentów i rat dotacji.

§ 8. Pracownikom oraz byłym pracownikom kopalń postawionych w stan likwidacji przed 1 stycznia 2007 r., którzy nabyli prawo do pobierania rent wyrównawczych, przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej pomiędzy kopalnią a pracownikiem, renty wypłaca przedsiębiorstwo górnicze, likwidator, syndyk masy upadłości, albo przedsiębiorstwo górnicze, które przejęło obowiązek wypłacania tych rent.

§ 9. 1. Dotację na finansowanie bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej pomiędzy kopalnią a pracownikiem lub byłym pracownikiem, wymienionym w art.12 ust. 1 ustawy, przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, likwidatora, syndyka masy upadłości albo przedsiębiorstwa górniczego, które przejęło obowiązek wydawania bezpłatnego węgla w naturze oraz wypłacania rent wyrównawczych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie podmiotu ubiegającego się o dotację;
- 2) liczbę osób uprawnionych do otrzymania bezpłatnego węgla w naturze lub renty wyrównawczej;
- 3) kwotę dotacji;
- 4) wykaz osób wraz z numerem PESEL, uprawnionych do otrzymania bezpłatnego węgla w naturze lub renty wyrównawczej.

3. Podmiot, który otrzymał dotację na cele określone we wniosku, o którym mowa w ust. 1, sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki rozliczenia miesięczne i roczne przyznanej dotacji.

4. Rozliczenie miesięczne powinno zawierać rozliczenie wypłaconych kwot dotacji na cele określone we wniosku.

5. Rozliczenie roczne powinno zawierać rozliczenie, o którym mowa w ust. 4, za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

§ 10. 1. Środki z dotacji, przyznane na cele określone w rozporządzeniu, są przekazywane na rachunek bankowy utworzony specjalnie w tym celu przez podmiot otrzymujący dotację i podlegają odrębnej ewidencji.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się wyłącznie w zakresie, w jakim zostały udzielone.

§ 11. Rozliczenia miesięczne i roczne określone w rozporządzeniu są sporządzane w terminach:

- 1) do 25 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni - rozliczenie miesięczne;
- 2) do dnia 20 lutego roku następującego po rozliczonym roku budżetowym - rozliczenie roczne.

§ 12. 1. Cofnięcie dotacji następuje, jeżeli podmiot, który otrzymał dotację, wykorzystał ją niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Dotacja wykorzystana w sposób określony w ust. 1 podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na rachunek:

- 1) z którego została przekazana, jeżeli zwrot następuje w tym samym roku, w którym została przekazana;
- 2) bieżący - subkonto dochodów budżetowych ministra właściwego do spraw gospodarki, jeżeli zwrot następuje w następnym roku.

3. Odsetki, o których mowa w ust. 2, nalicza się od dnia przekazania dotacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

§ 13. Minister właściwy do spraw gospodarki czasowo wstrzymuje przekazywanie kolejnych rat dotacji w przypadku, gdy podmiot, który otrzymał dotację, nie przedłożył w wyznaczonym terminie rozliczeń, o których mowa w rozporządzeniu.

§ 14. W przypadku pobrania dotacji w nadmiernej wysokości zwrotowi podlega ta część dotacji, wraz z odsetkami, która została nadmiernie pobrana.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki i Polityki Społecznej z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie dotacji na restrukturyzację zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych, szczegółowych zasad przyznawania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz refundowania kosztów deputatu węglowego w naturze i rent wyrównawczych (Dz. U. Nr 25, poz. 223).

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).

Uzasadnienie

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 – zwanej dalej „ustawą” straci moc obowiązujący dotychczas przepis art. 30 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006. (Dz. U. Nr 210, poz. 2037 z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy.

Mając na uwadze konieczność zachowania ciągłości pewnych uregulowań prawnych, zawartych w poprzednich ustawach oraz rozporządzeniach utrzymano rozwiązania prawne dotyczące uprawnień dla emerytów i rencistów z kopalń likwidowanych jako byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych. Powyższe przepisy znalazły swój wyraz zarówno w ustawie jak też rozporządzeniach wydanych na jej podstawie.

Artykułem 14 ustawy zobowiązano ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych, trybu rozliczania dotacji budżetowej, a także określenia szczegółowych warunków powodujących cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

W stosunku do poprzedniego rozporządzenia z dnia 11 lutego 2004 r. Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dotacji na restrukturyzację zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych, szczegółowych zasad przyznawania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz refundowania kosztów deputatu węglowego w naturze i rent wyrównawczych (Dz. U. Nr 25, poz. 223) oprócz byłych pracowników kopalni całkowicie likwidowanej, którzy uzyskali rentę bądź emeryturę przed dniem 1 stycznia 2007r., zaliczono również pracowników kopalni likwidowanej, która wchodzi w skład Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A., Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. oraz pracowników kopalni likwidowanej, której składniki majątkowe zostaną wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy, który uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016r.

Realizacja uprawnień wymienionych w projektowanym rozporządzeniu tj: ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla – zwanego dalej „ekwiwalentem”, rent wyrównawczych oraz bezpłatnego węgla w naturze będzie realizowana w stosunku do wyżej wymienionych ze środków dotacji budżetowej, które corocznie będą określane w ustawach budżetowych.

Warunkiem otrzymywania przez emeryta lub rencistę ekwiwalentu wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (§ 4 projektu rozporządzenia) jest zwrócenie się przez przedsiębiorstwo górnicze do ZUS o wypłatę tego ekwiwalentu po uzyskaniu przez przedsiębiorstwo górnicze uprzedniego oświadczenia o rezygnacji z prawa do pobierania bezpłatnego węgla w naturze przez emeryta lub rencistę (rezygnacja ta jest konieczna z uwagi na fakt, iż z chwilą nabycia uprawnień emerytalnych byłemu pracownikowi przedsiębiorstwa górniczego

obligatoryjnie przysługuje zgodnie z zapisami zakładowych układów zbiorowych pracy prawo do pobierania bezpłatnego węgla w naturze, nie ekwiwalentu).

Po uzyskaniu ww. oświadczenia przedsiębiorstwo to zwraca się do ZUS z wnioskiem o wypłatę ekwiwalentu określając jego wysokość, oraz okres za jaki on przysługuje.

Środki na wypłatę ekwiwalentów realizowanych przez ZUS w dalszym ciągu będą pochodzić z dotacji budżetowej przekazywanej w ratach miesięcznych przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Celem właściwego sprawowania nadzoru nad przekazanymi środkami dotacji budżetowej w § 7 pkt 2 zobowiązano ZUS do dokonywania rozliczeń miesięcznych oraz przekazywania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki zbiorczych rozliczeń wypłaconych ekwiwalentów i rat dotacji.

Pracownikom Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A., Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. oraz pracownikowi kopalni likwidowanej, której składniki majątkowe zostaną wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy, który uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016r. oraz byłym pracownikom kopalń całkowicie likwidowanych, którzy nabyli prawo do pobierania rent wyrównawczych przed dniem 1 stycznia 2007 r. przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej pomiędzy kopalnią a pracownikiem.

Renty wypłaca przedsiębiorstwo górnicze, likwidator, syndyk masy upadłości albo przedsiębiorstwo, które przejęło obowiązek wypłacania tych rent.

W przedmiotowym rozporządzeniu utrzymano również prawo do bezpłatnego węgla, które będzie realizowane przez te same podmioty, jak w przypadku rent wyrównawczych i w stosunku tego samego kręgu osób, z jakim mamy do czynienia w przypadku rent wyrównawczych.

Tak jak w przypadku ekwiwalentu, dotacje budżetowe przeznaczone na renty wyrównawcze oraz bezpłatny węgiel w naturze winny być rzetelnie ewidencjonowane przez podmiot ubiegający się o dotacje. Będą one przekazywane na rachunek bankowy specjalnie w tym celu utworzony przez podmiot otrzymujący dotację.

Sprawozdawczość z wykorzystanych środków w postaci rozliczeń przekazywanych ministrowi właściwemu do spraw gospodarki będzie odbywała się w cyklach miesięcznych (raport winien być przekazany do ministra właściwego do spraw gospodarki do 25 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni) oraz rocznym (rozliczenie roczne jednostka będzie zobowiązana przedstawić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do dnia 20 lutego roku następującego po rozliczonym roku budżetowym).

W przypadku niedotrzymania terminów, o który mowa wyżej, minister właściwy do spraw gospodarki może czasowo wstrzymać przekazywanie kolejnych rat dotacji.

Restrykcje w postaci cofnięcia dotacji (zgodnie z przepisami dotyczącymi finansów publicznych) nastąpią w przypadku wykorzystania przez podmiot wnioskujący dotacji budżetowej niezgodnie z przeznaczeniem.

Pobranie nadmiernej kwoty dotacji budżetowej skutkuje jej zwrotem wraz z odsetkami w części, która została nadmiernie pobrana.

Podstawą przyznania dotacji budżetowej na realizację zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu będzie umowa zawarta pomiędzy ministrem właściwym

do spraw gospodarki będącym dysponentem środków dotacji budżetowej, a przedsiębiorstwem górniczym, a w przypadku ekwiwalentów pieniężnych pomiędzy ministrem właściwym do spraw gospodarki a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Szacuje się, że w okresie objętym przepisami ustawy oraz rozporządzenia tj. w latach 2008-2015 wydatki budżetu państwa na przedmiotowe tytuły wyniosą odpowiednio:

ekwiwalent	720.000 tys. zł.
uprawnienie do bezpłatnego węgla	224.000 tys. zł.
renty wyrównawcze	256.000 tys. zł.

Powyższy system finansowania z budżetu państwa ekwiwalentu, rent wyrównawczych dla emerytów i rencistów górnictwa węgla kamiennego, a także uprawnienia do bezpłatnego węgla pozwoli na złagodzenie skutków restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾**

z dnia

**w sprawie wskazania przedsiębiorstwa górniczego, które przejmie obowiązek wypłaty
rent wyrównawczych oraz wydawania bezpłatnego węgla w naturze dla byłych
pracowników.....w upadłości (likwidacji)**

Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia o funkcjonowaniu
górnictwa węgla kamiennego w latach 2008- 2015 (Dz. U. Nr , poz.) zarządza się, co
następuje:

§ 1. Wskazuje się S.A. jako przedsiębiorstwo górnicze zobowiązane do
wypłacania rent wyrównawczych oraz wydawania bezpłatnego węgla w naturze dla byłych
pracowników w upadłości (likwidacji).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

MINISTER GOSPODARKI

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).

Uzasadnienie

Na podstawie przepisu art. 15 ust. 2 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 upoważniono ministra właściwego do spraw gospodarki do wskazania przedsiębiorstwa górniczego, które przejmie obowiązek wypłaty rent wyrównawczych oraz wydawania bezpłatnego węgla w naturze w przypadku ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa górniczego albo podjęcia decyzji o jego likwidacji.

W przypadku ewentualnej likwidacji kopalni wchodzącej w skład przedsiębiorstwa górniczego, przejęcie realizacji wypłat ww. roszczeń pracowniczych nastąpi przez inną kopalnię wchodzącą w skład tego przedsiębiorstwa górniczego na podstawie konkretnego wskazania przez odpowiednie organy tego przedsiębiorstwa.

Jednakże w przypadku likwidacji całego przedsiębiorstwa górniczego, w ramach którego są realizowane wypłaty rent wyrównawczych oraz jest wydawany bezpłatny węgiel w naturze finansowany z dotacji budżetowej, minister właściwy do spraw gospodarki jako organ wykonujący prawa z akcji w imieniu Ministra Skarbu Państwa wskaże podmiot, który przejmie obowiązek wypłaty ww. roszczeń pracowniczych.

**ROZPORZADZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾**

z dnia

**w sprawie wskazania przedsiębiorstwa górniczego, które przejmie obowiązek wypłaty
zaległych wynagrodzeń**

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa
węgla kamiennego w latach 2008- 2015 (Dz. U. Nr , poz.), zarządza się, co następuje:

§ 1. Wskazuje się S.A. jako przedsiębiorstwo górnicze zobowiązane do wypłacania, byłym pracownikom przedsiębiorstw górniczych postawionych w stan likwidacji albo upadłości, zaległych wynagrodzeń z tytułu nagrody jubileuszowej, nagrody z okazji „Dnia Górnika”, odprawy wynikającej z ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 980 z późn. zm.²⁾) oraz dodatkowej nagrody rocznej, wynikającej z przepisów określających szczególne przywileje dla pracowników górnictwa – Karta górnika, w wysokości określonej w prawomocnych wyrokach sądu.

§ 2. Wynagrodzenia, o których mowa w § 1, przysługują byłym pracownikom przedsiębiorstw górniczych, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy przebywali na świadczeniu aktywizującym.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

MINISTER GOSPODARKI

-
- 1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).
 - 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 62, poz. 556, Nr 135, poz. 1146, Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844.

Uzasadnienie

Przepisu art. 16 ust. 3 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 upoważniono ministra właściwego do spraw gospodarki do wskazania przedsiębiorstwa górniczego, które przejmie obowiązek wypłaty zaległych wynagrodzeń dla osób, które korzystały przed wejściem w życie ww. ustawy ze świadczenia aktywizującego.

Celem ostatecznego rozwiązania problemu pracowników Zakładu Górniczego „Bytom I” Sp. z o.o. w likwidacji w Bytomiu, którzy przebywali na świadczeniu aktywizującym, wprowadzono przepis, który gwarantuje sfinansowanie z dotacji budżetowej do dnia 31 grudnia 2008 r. wypłaty zaległych wynagrodzeń z tytułu: nagród jubileuszowych, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej wynikającej z przepisów określających szczególne przywileje dla pracowników górnictwa – Karta górnika.

Z dotacji budżetowej sfinansowane zostaną tylko te wynagrodzenia, do których prawo zostało stwierdzone prawomocnymi wyrokami sądowymi.

Szacuje się, że ogólny koszt dotacji budżetowej przeznaczonej na wyżej wymieniony cel wyniesie w 2008 r. w granicach 2 mln zł.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

w sprawie szczegółowych warunków, trybu przyznawania oraz wykorzystania dotacji przeznaczonych na dofinansowanie do inwestycji początkowych, trybu rozliczania przyznanej dotacji budżetowej oraz szczegółowych warunków powodujących cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonych na dofinansowanie do inwestycji początkowych w przedsiębiorstwach górniczych;
- 2) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej;
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „Decyzji Komisji WE” – należy przez to rozumieć Decyzję Komisji z dnia 17 października 2002r. ustanawiającą wspólne ramy przekazywania informacji potrzebnych do stosowania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego;
- 2) „Rozporządzeniu 1407/2002” – należy przez to rozumieć Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego;
- 3) „Jednostce produkcyjnej” – należy przez to rozumieć jednostkę określoną w art. 2 Decyzji Komisji WE;
- 4) „Początkowych kosztach inwestycji” – należy przez to rozumieć koszty określone w art. 2 Rozporządzenia 1407/2002;
- 5) „Pomocy na inwestycje początkowe” – należy przez to rozumieć pomoc określoną w art. 5 ust. 2 Rozporządzenia 1407/2002.

§ 3. 1. Przedsiębiorstwa górnicze mogą ubiegać się o udzielenie dofinansowania do inwestycji początkowych z dotacji budżetowej, skierowanego do jednostki produkcyjnej, zgodnie z warunkami określonymi w art. 5 ust. 2 Rozporządzenia 1407/2002.

2. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przyznawane jest w drodze konkursu.

§ 4. Do kosztów kwalifikujących się do objęcia dofinansowaniem do inwestycji początkowych zalicza się początkowe koszty inwestycji, w tym związane z:

- 1) szybami i głównymi upadowymi;
- 2) chodnikami przewozowymi i innymi obiektami infrastruktury;
- 3) instalacjami mechanicznymi w zakresie:
 - a) wydobywania i obudów,
 - b) wyrobisk,
 - c) transportu;
- 4) nowoczesnym zarządzaniem w zakresie:
 - a) zdalnego monitoringu,
 - b) komunikacji,
 - c) zarządzania danymi;
- 5) zakładami wzbogacania węgla i instalacjami powierzchniowymi.

§ 5. 1. Przedsiębiorstwa górnicze ubiegające się o udzielenie dofinansowania, o którym mowa w § 3, składają wnioski o dofinansowanie do inwestycji początkowej do ministra właściwego do spraw gospodarki, w terminie do końca I półrocza roku poprzedzającego udzielenie dofinansowania.

2. Wzór wniosku stanowi załącznik do regulaminu, o którym mowa w § 6 ust. 4.

3. W celu umożliwienia oceny zgodności z warunkami, o których mowa w § 3 ust 1, i dokonania prawidłowego wyboru wniosków o dofinansowanie inwestycji początkowej, przedsiębiorstwa górnicze przekazują dodatkowe informacje, stanowiące integralną część wniosku, o którym mowa w ust. 1, przy użyciu:

- 1) formularza A 1, stanowiącego załącznik I do Decyzji Komisji WE;
- 2) formularza D, stanowiącego załącznik III do Decyzji Komisji WE.

4. Rozstrzygnięcie konkursu na dofinansowanie inwestycji początkowych w górnictwie węgla kamiennego następuje w terminie do 3 miesięcy od dnia zakończenia terminu składania wniosków. Wyniki konkursu publikowane są na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki w terminie do trzech dni od dnia rozstrzygnięcia konkursu.

§ 6. 1. W celu dokonania wyboru wniosków o dofinansowanie inwestycji początkowej, które zostaną dofinansowane z dotacji budżetowej, powołuje się Zespół ds. kwalifikacji i oceny wniosków o dofinansowanie inwestycji początkowych w górnictwie węgla kamiennego, zwany dalej „Zespołem”.

2. Powołanie Zespołu następuje w terminie 2 tygodni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia

3. W skład Zespołu wejdą:

- 1) Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki – przewodniczący Zespołu;
- 2) przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki;
- 3) przedstawiciel Głównego Instytutu Górniczego;
- 4) przedstawiciel Wyższego Urzędu Górniczego;
- 5) przedstawiciel Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

4. W terminie 1 miesiąca od dnia powołania, Zespół przygotowuje i przedstawi ministrowi właściwemu do spraw gospodarki regulamin kwalifikacji i oceny wniosków, zwany dalej „regulaminem”, zawierający szczegółowe kryteria oceny i punktacji przedstawionych wniosków, harmonogram prac Zespołu oraz wzór wniosku, o którym mowa w § 5 ust. 2.

5. W kryteriach, o których mowa w ust. 4, powinny być uwzględnione:

- 1) rentowność ekonomiczna, którą ma osiągnąć jednostka produkcyjna w wyniku otrzymania dofinansowania oraz wpływ na sytuację ekonomiczno – finansową przedsiębiorstwa;
- 2) wpływ na bezpieczeństwo energetyczne państwa;
- 3) społeczny aspekt inwestycji początkowej;
- 4) wielkość udziału środków własnych w inwestycji początkowej.

6. Regulamin, po zaakceptowaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki, zostaje udostępniony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

§ 7. 1. W terminie do 1 miesiąca po uchwaleniu ustawy budżetowej na rok, w którym przewidywane jest dofinansowanie do inwestycji początkowej, zawarta zostanie umowa z przedsiębiorstwami górnictwami, których wnioski Zespół zakwalifikował do dofinansowania.

2. Umowa powinna zawierać w szczególności:

- 1) wysokość, terminy i sposób przekazania środków dotacji budżetowej na wyodrębniony rachunek bankowy przedsiębiorstwa górnictwa;
- 2) preliminarz kosztów inwestycji początkowej, w tym kosztów dofinansowywanych ze środków dotacji budżetowej;
- 3) sposób i terminy przekazywania sprawozdań zawierających rozliczenie rzeczowo – finansowe realizacji inwestycji początkowej dofinansowywanej ze środków dotacji budżetu państwa.

3. Wyplata dotacji budżetowej na dofinansowanie do inwestycji początkowej następuje po wydatkowaniu wkładu własnego określonego we wniosku przedsiębiorstwa górnictwa, przy czym dofinansowanie to nie może być wypłacone po dniu 31 grudnia 2010r.

§ 8. 1. Kontrola efektywności inwestycji początkowej jest prowadzona do czasu osiągnięcia rentowności jednostki produkcyjnej, wskazanej we wniosku przez przedsiębiorstwo górnictwa.

2. Wydatkowanie dotacji budżetowej na dofinansowanie do inwestycji początkowej podlega kontroli rzeczowo – finansowej Ministerstwa Gospodarki lub jednostki wskazanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

§ 9. 1. Cofnięcie dotacji następuje, jeżeli podmiot, który otrzymał dotację, wykorzystał ją niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Dotacja wykorzystana w sposób określony w ust. 1 podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na rachunek:

- 1) z którego została przekazana, jeżeli zwrot następuje w tym samym roku, w którym została przekazana;
- 2) bieżący - subkonto dochodów budżetowych ministra właściwego do spraw gospodarki, jeżeli zwrot następuje w następnym roku.

3. Odsetki, o których mowa w ust. 2, nalicza się od dnia przekazania dotacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

- 1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 135, poz. 954).

UZASADNIENIE

Upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do wydania niniejszego rozporządzenia zostało zawarte w art. 18 ustawy z dnia o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015.

Artykuł 17 ww. ustawy przewiduje możliwości uzyskania przez przedsiębiorstwa górnicze dofinansowania z budżetu państwa do inwestycji początkowych, na warunkach określonych w art. 5 rozporządzenia Rady (WE) Nr 1407/2002 z 23 lipca 2002r. tzn., gdy pomoc ta przyczyni się do zachowania dostępu do zasobów węgla, a jednocześnie nie spowoduje zniekształcenia konkurencji w handlu węglem wewnątrz Wspólnoty, na rynku energii elektrycznej oraz rynku skojarzonej produkcji ciepła i energii elektrycznej, a także na rynku produkcji koksu oraz na rynku stali. Ponadto jednostki produkcyjne powinny w swych planach operacyjnych i planach finansowych wykazać, że otrzymana pomoc zapewni im ekonomiczną efektywność oraz zapewni tym jednostkom osiągnięcie pozycji konkurencyjnej wobec cen węgla o podobnej jakości z państw trzecich.

Wspomniane rozporządzenie Rady określa przy tym, że pomoc nie może przekroczyć 30% ogólnych kosztów właściwego projektu inwestycyjnego i może być udzielona nie dłużej niż do końca 2010 r.

Przedmiotowe Rozporządzenie Ministra Gospodarki w paragrafie 3 wskazuje na warunki przyznawania dotacji określone w Rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002r.

Dla zapewnienia obiektywności w zakresie przyznawania dotacji dla poszczególnych projektów inwestycji początkowych w omawianym rozporządzeniu przewidziano stosowanie dofinansowania inwestycji na drodze konkursu. W paragrafie 4 określono przy tym rodzaje kosztów inwestycji początkowych, które mogą być rozważane podczas procedury kwalifikowania projektu inwestycyjnego do dofinansowania środkami budżetowymi.

Rozporządzenie w paragrafie 5 przewiduje stosowanie ujednocionej formy wniosków przedsiębiorstw o dofinansowanie inwestycji początkowych środkami budżetowymi oraz ujednocione formy przekazywania dodatkowych informacji, stanowiących integralną część wniosku. Jednolitość w tym zakresie zapewnia między innymi wypełnienie wraz z wnioskiem formularzy A1 i D, których wzory zawierają załączniki do Decyzji Komisji z dnia 17 października 2002r. ustanawiającej wspólne ramy informacji potrzebnych do stosowania Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1407/2002 w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego.

Paragraf 6 rozporządzenia określa skład Zespołu d/s kwalifikacji i oceny wniosków o dofinansowanie inwestycji początkowych w górnictwie węgla kamiennego, a także kryteria kwalifikacji, oceny i punktacji wniosków.

Paragraf 7 rozporządzenia reguluje tryb zawierania umowy z przedsiębiorstwem górniczym określające między innymi wysokość, terminy i sposób przekazywania środków dotacji budżetowej na wyodrębniony rachunek bankowy przedsiębiorstwa górniczego, sposób i terminy przekazywania sprawozdań z rozliczenia rzeczowo – finansowego realizacji inwestycji początkowej, dofinansowanej środkami z budżetu państwa.

Rozporządzenie reguluje ponadto sposób kontroli wydatkowania dotacji na realizację inwestycji początkowej, jak również kontroli efektywności inwestycji początkowej a także okoliczności ewentualnego cofnięcia lub zwrotu dotacji budżetowej.

Tak więc omawiane rozporządzenie zawiera pełną regulację warunków i trybu występowania przez przedsiębiorstwa górnicze z wnioskami o przyznanie dotacji do inwestycji początkowych, sposobu i oceny przedkładanych projektów robót inwestycyjnych oraz kontroli wydatkowania dotacji budżetowej.

Problematyka realizacji inwestycji początkowych w górnictwie węgla kamiennego w najbliższych latach będzie odgrywała istotną rolę dla zapewnienia dostępu do zasobów węgla kamiennego i utrzymania jego wydobycia zgodnie z potrzebami rynków zbytu.

Analiza wielkości zasobów opartych na udostępnionych poziomach wydobywczych wskazuje bowiem na ich postępujące szczyptywanie, co wyraża się w zmniejszającej się systematycznie wystarczalności zasobów wynikającej z planowanej wielkości wydobycia kopalń do 2015r.

Średnia wystarczalność zasobów operatywnych górnictwa węgla kamiennego na poziomach udostępnionych na koniec 2006r. wynosiła około 24 lat. Należy mieć jednak na uwadze, że na wymienioną średnią składają się wystarczalności wynoszące w wielu kopalniach poniżej 20 lat a nawet 10 lat.

Biorąc pod uwagę dużą czasochłonność procesu budowy nowych poziomów wydobywczych i rozwoju wydobycia do wielkości docelowych niezbędnym jest pilne zintensyfikowanie w spółkach węglowych inwestycji związanych z rozpoznawaniem i udostępnieniem nowych partii złóż, które zapewniłyby odbudowę bazy zasobowej węgla koksowego i energetycznego oraz utrzymanie wydobycia na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo energetyczne kraju oraz możliwości opłacalnej sprzedaży węgla w ramach krajów członkowskich UE oraz na eksport do krajów trzecich.

Szacuje się, że w latach 2008 – 2010 przedsiębiorstwa górnicze będą aplikowały ośrodki z budżetu państwa na inwestycje początkowe w wysokości około **240 mln zł.**